[2020] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 812

ਅਨੁਰਾਧਾ ਭਸੀਨ

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਓ. ਆਰ. ਐੱਸ.

(2019 ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 1031)

10 ਜਨਵਰੀ, 2020

[ਐੱਨ. ਵੀ. ਰਮਨਾ, ਆਰ. ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਬੀ. ਆਰ. ਗਵਈ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973-. 144 - ਅਸਥਾਈ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ (ਜਨਤਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ, 2017-ਯੂ/ਐੱਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਤੋਂ ਛੋਟ। 144 ਕ੍ਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਅੱਤਲ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ-- ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਦੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਗਏ-ਆਯੋਜਿਤਤਞੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਤਰਕ ਹਨ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ-ਪਹਿਲਾ, ਕਲਾ। 19 ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਵਜੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-ਇੱਕ ਲੋਕਤੰਤਰ, ਜੋ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ -ਰਾਜ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ-3 ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂ ਆਮ ਅਤੇ ਅਸਥਾਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਖੋਹਣਾ ਚਾਹੀਦਾ-ਦੂਜਾ, ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਸੁਤੰਤਰ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ-ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਉਮੀਦ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਉਮੀਦ ਵੀ ਹੈ।ਕੁਦਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰਤ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਗੁਪਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ-ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਰਗਰਮ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਆਦੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਾਰ ਨਾ ਹੋਵੇਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ ਸੰਤੁਲਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਉੱਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ-ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ

ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕੁਝ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ-ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਕਲਾ 19 (1) (g)-ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ-ਸੁਰੱਖਿਆ ਯੂ/ਆਰਟ। 19 (1) (ਜੀ)-ਆਯੋਜਿਤ3ਃਇੰਟਰਨੈੱਟ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਲਈ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਾਧਨ ਹੈ-ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਤਰੱਕੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਵਪਾਰਕ ਰਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵ ਆਈ. ਟੀ. ਹੱਬ ਵਜੋਂ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਵਪਾਰ ਹਨ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਰਾਹੀਂ ਵਪਾਰ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਪਭੋਗਵਾਦ ਅਤੇ ਪਸੰਦ ਦੀ ਉਪਲੱਬਧਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ-ਇਸ ਲਈ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। 19 (1) (ਜੀ), ਯੂ/ਆਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ। 19 (6) .

ਸਿਧਾਂਤ/ਸਿਧਾਂਤ-ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਕਲਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ। 19 (1) (ਜੀ)-ਆਯੋਜਿਤ3ਃ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਹੀ, ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਅ ਦਾ ਸੰਭਾਵਿਤ ਟੀਚਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਟੀਚਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਾਅ 'ਡੀ' 'ਤੇ ਸੈਟਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਕਲਪਿਕ ਵਿਧੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-- ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਅ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਅ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ' ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ-ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਉਪਾਅ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਿਧਾਂਤ/ਸਿਧਾਂਤ-ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ-ਆਯੋਜਿਤ3ਃਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦਾਅ ਉੱਤੇ ਲੱਗੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ-ਅਨੁਸਾਰੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਅਨੁਪਾਤਤਾ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੀ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਜੋ ਉਚਿਤ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ

ਅਨੁਪਾਤਹੀਣ-ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਲਈ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਖੇਤਰੀ ਹੱਦ, ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਪੜਾਅ, ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਮਿਆਦ ਐਚ 814 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਪਾਬੰਅਜਿਹੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਉਪਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ

ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ-ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਤਿਕੋਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਚਿਤਤਾ, ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਤੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਉਪਾਅ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਾਲ ਲਈ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਬੰਦਸਰਕਾਰ-ਦੀ ਵੈਧਤਾ-ਆਯੋਜਿਤ3ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਮੁਅੱਤਲੀ (ਜਨਤਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ) ਨਿਯਮ, 2017 ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ 'ਅਸਥਾਈ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਾੜੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਆਦ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮ ਨਾ ਤਾਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ-ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਅੰਤਰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਸਮੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 2 (5) ਡੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਯੂ/ਆਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਪਿਛਲੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਸੱਤ ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰੋ। 2 (6) ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼-'ਐਮਰਜੈਂਸੀ'-'ਐਮਰਜੈਂਸੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਥ ਹਨ-ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਐਮਰਜੈਂਸੀ, ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਕਿਸਮ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਵਿਆਪਕ ਜੋਖਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸਾਨ-'ਜਨਤਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ' ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੇਸ-ਦਰ-ਕੇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973.144-ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। 144 ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ 4.8.2019 ਉੱਤੇ-ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 4.8.2019 ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰੁਕਾਵਟ, ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਜਾਂ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਏਗੀ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਸ਼ੰਕੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ-ਆਯੋਜਿਤ3ਪਾਵਰ 144 ਕ੍ਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਉਪਚਾਰਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰੋਕਥਾਮ ਵੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉੱਥੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੌਜੂਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਦੋਂ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਖ਼ਤਰੇ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੋਵੇ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਖ਼ਤਰਾ

ਵਿਚਾਰ ਇੱਕ 'ਐਮਰਜੈਂਸੀ' ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰੁਕਾਵਟ ਅਤੇ ਤੰਗ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੌਕਰੀ' ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਵਿਅਕਤੀ-ਯੂ / .144 ਸੀਆਰਪੀਸੀ., ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ-ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੱਕ

ਸੀਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬਹੁਗਿਣਤੀ

ਸਾਬਕਾ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਦੇ ਭੂਗੋਲਿਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਯੂ/ਐਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 144 ਕ੍ਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਵੇਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ-ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਕਿ ਇਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਅੱਤਵਾਦ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਈ. ਡੀ. 1 ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਸੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ-ਇਸ ਲਈ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ।

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973-ਯੂ/ਐਸ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 144 - ਡੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ-ਆਯੋਜਿਤ ਦਾ ਖੇਤਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਹੋਂਦ

ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ-ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਸੰਭਾਵਿਤ ਖਤਰੇ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ-ਰਾਜ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਖਤਰੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ।ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਨੂੰਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਦਾਰਥਕ ਤੱਥ ਦੱਸਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ-ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਵੇਗਾ ਕੀ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਤੱਥ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਪ੍ਰੈੱਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ-ਪਾਬੰਦੀਆਂਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇ ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ 4.8.2019 ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 144 ਕ੍ਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਘਾਟੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੈੱਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਭਿਆਨਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ-ਆਯੋਜਿਤ ਜੀ ਠੰਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਭਵ ਟੈਸਟ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੈ-ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਅਧਾਰਤ ਸੁਭਾਅ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਹੈ-ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਰੱਖਿਆ ਆਃ

ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ

1. ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਤਰਕ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ
ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਵਜੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਲੋਕਤੰਤਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਜਾਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੁਣਾਤਮਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ III ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਖੋਹਣ ਲਈ ਅਤੇ ਘੋੜਸਵਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ. [ਪੈਰਾ 15] [847-ਬੀ-ਸੀ]

2. ਦੂਜਾ, ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਸੁਤੰਤਰ ਪ੍ਰਵਾਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਉਮੀਦ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਗੁਪਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। [ਪੈਰਾ 16] [847 - ਡੀ]

3. ਇੱਕ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਰਗਰਮ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਆਦੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਨੁਰਾਧਾ ਭਸੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਧਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ' ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾੜਦਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜੇ ਰਾਜ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੋਧ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਆਧਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਆਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 17]

4. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ, ਇਸ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦਾਅਵਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 18] [848-ਬੀ]

ਭਾਗ III ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਵਿੱਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪਾਬੰਦੀਆਂ

5. ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਵੀ ਵਪਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਾਧਨ ਹੈ ਅਤੇ ਵਪਾਰ. ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਤਰੱਕੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਵਪਾਰਕ ਰਸਤੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵ ਆਈ. ਟੀ. ਹੱਬ ਵਜੋਂ ਬਦਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਵਪਾਰ ਹਨ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਰਾਹੀਂ ਵਪਾਰ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖਪਤਕਾਰਵਾਦ ਅਤੇ ਪਸੰਦ ਦੀ ਉਪਲੱਬਧਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 19 (1) (ਜੀ) ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਅਨੁਛੇਦ 19 (6) ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 27]

6. ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਤਹਿਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪਾਬੰਦੀ. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 32] [851-ਐੱਫ]

7. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਤਿੰਨ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (2) ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। (i) ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ 818 ਮਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ((ii) ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਵਿਕਲਪ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਕਿਉਂ ਹੋਣਗੇ। (iii) ਕੀ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਇਹ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।
8. ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਹੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।
ਆਰਟੀਕਲ 19 (1) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਆਰਟੀਕਲ 19 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰ ਅਜਿਹੀ ਬਿਪਤਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਬਿਆਨ ਜੇਕਰ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਹੱਦ ਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 46] [856-ਡੀ ਡੀ]

9. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਵਾਜਬ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ "ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ" ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਆਰਟੀਕਲ 19 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ

ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਜੋ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। [ਪੈਰਾ 53] [858-ਸੀ-ਡੀ]

10. ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਜਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਹੀ, ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਅ ਦਾ ਸੰਭਾਵਿਤ ਟੀਚਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਟੀਚਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਾਅ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਕਲਪਿਕ ਵਿਧੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੀ ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਅ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਅ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਉੱਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

11 ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਿਰਫ਼ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪਾਬੰਦੀ ਵਾਲੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦਾ ਹੀ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਆਦੇਸ਼

12. ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦਾਅ ਉੱਤੇ ਲੱਗੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਨੁਸਾਰੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੀ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਚਿਤ ਤਰਕ ਨੂੰ ਅਸੰਗਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਲਈ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਖੇਤਰੀ ਹੱਦ, ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਪੜਾਅ, ਫੌਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਅਜਿਹੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਉਪਾਅ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਤਿਕੋਣ ਲਈ ਉਚਿਤਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਉਪਾਅ। [ਪੈਰਾ 72] [871-ਬੀ-ਸੀ]

13. ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅੱਤਵਾਦ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਦੇਖੇਗੀ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੋਝ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਬਹੁਪੱਖੀ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 19 (2) ਤਹਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਕਲਪਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਬੋਝ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 76]

ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਬੰਦ

14. ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ, ਇੱਕ ਸਖਤ ਉਪਾਅ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇ 'ਜ਼ਰੂਰੀ' ਅਤੇ 'ਅਟੱਲ' ਹੋਵੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਘੱਟ ਘੁਸਪੈਠ ਵਾਲਾ ਇਲਾਜ। ਅਜਿਹਾ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਮੁਅੱਤਲੀ (ਜਨਤਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ) ਨਿਯਮ, 2017 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਮੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 99] [881-ਸੀ]

15. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ "ਅਸਥਾਈ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਆਦ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਘਾਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਤੱਕ ਕੁਝ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 2 (5) ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਸਮੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 2 (6) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਸੱਤ ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਮੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਗੌਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਕੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਜੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹਨ। ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (2) ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ, ਪਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਆਦੇਸ਼ ਅਜੇ ਵੀ ਅਨੁਪਾਤਕ ਹਨ। ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਨਤੀਜੇ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ
ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਅਸਥਾਈ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 100] [881-ਡੀ-ਜੀ]

ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ **144** ਅਧੀਨ ਪਾਬੰਦੀਆਂ

16. ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਹੇਠਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਡੂੰਘੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

ਧਾਰਾ 144, ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ (ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ) ਦੀ ਰਾਏ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ[ਕਿ]ਃ(i) ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਹੈ ਭਾਵ ਆਦੇਸ਼ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ

ਰੋਕਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ,ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗਣਾ ਜਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ, ਸਿਹਤ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ; ਅਤੇ

(ii) ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਥਾਮ ਜਾਂ ਤੁਰੰਤ ਇਲਾਜ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ। ਵਾਕੰਸ਼ "ਰਾਏ" ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਾਰੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸਾਵਧਾਨੀਪੂਰਵਕ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
(ਅ) ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ:ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕਿਸੇ ਰਾਏ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ। ਪਰ ਆਰਡਰ ਇੱਕ ਕੰਬਲ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ "ਪਦਾਰਥਕ ਤੱਥਾਂ" ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। "ਪਦਾਰਥਕ ਤੱਥਾਂ" ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤੋਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ. ਸਿਰਫ਼ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਹਾਲਾਤ ਅਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕੀ ਆਦੇਸ਼ ਇਕਪਾਸੜ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
(ਡੀ) ਆਰਡਰ ਦੀ ਮਿਆਦ:ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਥਾਈ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਆਦੇਸ਼ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਮਹੀਨੇ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ, ਸਿਹਤ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਦੰਗਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 144, ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 144 ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਲਈ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਸੀਮਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਣ।

ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਂਦੇ ਜਾਂ ਸੋਧਦੇ ਸਮੇਂ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੋ।

: ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਧਾਰਾ 144 ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੋਧ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਸੋਧ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ, ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਲਈ ਜੇ ਉਹ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਰਜ਼ੀਆਂ. [ਪੈਰਾ 108] 884-ਜੀ-ਐਚ; 885-ਬੀ-ਐੱਚ; 886-ਏ-ਸੀ]

17. ਧਾਰਾ 144, Cr.P.C ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਜੇਕਰ ਅਸਥਾਈ ਅਤੇ ਘੋੜਸਵਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਗੰਭੀਰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ, ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੇ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ। ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਢੁਕਵੇਂ ਮੰਚ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਸਕੇ। ਪਰ, ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਸਾਧਨ ਅਪਾਹਜ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਜੇ ਆਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਤਰਕਹੀਣ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਸੂਚਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਬਾਬੂਲਾਲ ਪਰਾਟੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਲਿਖਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ' ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਾਏ ਇਸ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥ। [ਪੈਰਾ 129] [896-ਐਚ; 897-ਏ-ਬੀ]

18. ਧਾਰਾ 144, ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਐੱਫ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਭੂਗੋਲਿਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 144 ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ. ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਇਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਅੱਤਵਾਦ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤਤਾ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਪਯੋਗਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 130] 897-ਈ-ਜੀ]

19. ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਹੈਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ। ਇਹ ਰਾਏ ਕਿ ਇਹ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਸੰਭਾਵਿਤ ਖਤਰੇ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸੂਚਿਤ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਖਤਰੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਨੂੰਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਦਾਰਥਕ ਤੱਥ ਦੱਸਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਤੱਥ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 132] [899-ਬੀ-ਸੀ]

20. ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

21. ਧਾਰਾ 144, ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਈ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਦਾਰਥਕ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਉਪਾਅ ਬਾਰੇ। ਸਹੀ ਤਰਕ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਯੰਤਰਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂ ਗੁਪਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। [ਪੈਰਾ 134]

22. ਹਾਲਾਂਕਿ 27.09.2019 ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਵਰਚੁਅਲ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਤੀਤ ਜਾਂ ਸਾਬਕਾ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜੋ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਵੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ. ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 138]

23. ਧਾਰਾ 144 ਸੀਆਰਪੀਸੀ, ਉੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰਹੈਹੈ:

(i) ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ, ਉਪਚਾਰਕ ਬੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰੋਕਥਾਮ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਉੱਥੇ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੌਜੂਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਦੋਂ ਵੀ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਖ਼ਤਰੇ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖ਼ਤਰਾ "ਐਮਰਜੈਂਸੀ" ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰੁਕਾਵਟ ਅਤੇ ਤੰਗ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੀ.

(ii) ਧਾਰਾ 144 ਸੀਆਰਪੀਸੀ, ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।ਰਾਏ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣਾ

(iii) ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਤੱਥ ਦੱਸੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਵੇਗਾ।

(iv) ਧਾਰਾ 144 ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, (ਆਈ. ਡੀ. 1) ਈ. ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰੇ। [ਪੈਰਾ 140] [901-ਬੀ-ਐਫ] ਪ੍ਰੈੱਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ

24. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪ੍ਰੈੱਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (1) (ਏ) ਤਹਿਤ ਕੀਮਤੀ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧੁਨਿਕ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਮਾਜ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਜਾਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਿਆਨਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ' ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।ਜੀ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 146] [904-ਸੀ]

25. ਠੰਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਓਵਰਬ੍ਰੈਡ ਦੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸੁਭਾਅ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।ਕਾਨੂੰਨ. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਠੰਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਸ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ ਪਹਿਲੀ ਸੋਧ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ। ਫਰੈਡਰਿਕ ਸ਼ਾਉਰ ਦਾ ਕੰਮ ਪਹਿਲੀ ਸੋਧ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਮੁੱਢਲੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਡੈਨੀਅਲ ਜੇ. ਸੋਲੋਵ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਇੱਕ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਵਿੱਚ ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੈਨੋਪਟਿਕਨ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕੇ. ਐੱਸ. ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ ਦਾ ਕੇਸ (ਗੋਪਨੀਯਤਾ-9 ਜੇ.) . [ਪੈਰਾ 148] [904-]

26. 'ਠੰਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਿਧਾਂਤ' ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ੰਕਾਵਾਦ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੋੜ ਉੱਤੇ, ਕੋਈ ਲੇਅਰਡ v ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਟੈਂਟਮ, 408 ਯੂ. ਐੱਸ. 1 (1972), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠੰਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਨਾਗਰਿਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ "ਠੰਢ" ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਡੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਰਤਮਾਨ ਉਦੇਸ਼ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਖਾਸ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਖਤਰੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ” ਇਸ

ਲਈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਸਨ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰੈੱਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉੱਤੇ ਭਿਆਨਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਜਾਂ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੱਟੇਬਾਜ਼ੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਂਦੇ। ਮਿਆਦ. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 06-08-2019 ਤੋਂ 11-10-2019 ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਬਿਨਾਂ, ਠੰਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਸੇਵਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 151] [905-ਐਚ; 906-ਏ-ਬੀ]

28. ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਨੋਟ:

ਏ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਰਾਜ/ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ 144, ਆਈ. ਡੀ. 1 ਤਹਿਤ ਲਾਗੂ ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸਮੇਤ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਢੁਕਵੇਂ ਮੰਚ ਅੱਗੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਸਕਣ।

ਬੀ. ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ 19 (1) (ਏ) ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ ਸੀ 19 (1) (ਜੀ) ਤਹਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (2) ਅਤੇ (6) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਸੀ. ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਮੁਅੱਤਲੀ (ਜਨਤਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ) ਨਿਯਮ, 2017 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਅੱਤਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਅਸਥਾਈ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਡੀ. ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਈ. ਮੁਅੱਤਲੀ ਅਧੀਨ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨਿਯਮ ਇੱਥੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਐੱਫ. ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮ ਨਾ ਤਾਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਐੱਫ. ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਨਿਯਮ। ਇਸ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੱਕ, ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 2 (5) ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਸਮੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਸੱਤ ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਪਿਛਲੀ ਸਮੀਖਿਆ, ਨਿਯਮ 2 (6) ਅਧੀਨ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ।

ਜੀ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਰਾਜ/ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਜੀ ਨੂੰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਐਚ. ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਨਵੇਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਈ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਹਸਪਤਾਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। [906-ਡੀ-ਐਚ; 907-ਏ-ਈ]

ਰਾਮ ਜੇਠਮਲਾਨੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2011) 8 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 1: [2011] 8 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 725; ਕੇ. ਐੱਸ. ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ) ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ, (2019) 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 1; ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਓ. ਬਨਾਮ. ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਅਗਰਵਾਲ, (2019) ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਐੱਸ. ਸੀ. 145; ਚਿੰਤਾਮਨ ਰਾਓ ਬਨਾਮ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1951 ਐਸ. ਸੀ. 118:[1950] ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 759; ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ ਬਨਾਮ। ਵੀ. ਜੀ. ਰੋ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1952 ਐਸ. ਸੀ. 196 [1952] ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 597; ਮੁਹੰਮਦ ਫਾਰੂਕ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, (1969) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 853: [1970] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 156; ਓਮ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2001) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 386: [2000] 4 ਸਪਲਾਇਰ. ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 693; ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ। ਕਮਲਾ ਕਾਂਤ ਮਿਸ਼ਰਾ, (1969) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 337 [1970] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 18 ਬਿਸ਼ੰਭਰ ਦਿਆਲ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, (1982) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 39: [1982] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1137; ਮਾਡਰਨ ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜ ਐਂਡ ਰਿਸਰਚ ਸੈਂਟਰ . ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, (2016) 7 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 353; ਆਰ. ਵੀ. ਓਕਸ, [1986] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 103 (ਕੈਨ) ਐਸ. ਸੀ.; ਕੇ. ਐਸ. ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ। ਯੂਨੀਅਨ ਭਾਰਤ ਦਾ (2017) 10 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 1: [2017] 10 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 569; ਹੁਕਮ ਚੰਦ ਸ਼ਿਆਮ ਲਾਲ ਬਨਾਮ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (1976) 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 128: [1976] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1060; ਪੀਪਲਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਫਾਰ ਸਿਵਲ ਲਿਬਰਟੀਜ਼ (ਪੀ. ਯੂ. ਸੀ. ਐਲ.) ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (1997) 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 301 [1996] 10 ਸਪਲਿੱਪ। ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 321; ਬੀ. ਕੇ. ਸ੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕਰਨਾਟਕ, (1987) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 658 [1987] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1054; ਮਧੂ ਲਿਮਏ ਬਨਾਮ। ਉਪ-ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਮੋਂਗਗੀਰ, (1970) 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 746 [1971] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 711; ਮੁਹੰਮਦ. ਗੁਲਾਮ ਅੱਬਾਸ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ. ਇਬਰਾਹਿਮ, (1978) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 226: [1978] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 419;

ਗੁਲਾਮ ਅੱਬਾਸ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, (1982) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 71: [1982] 1 ਐੱਸਸੀਆਰ 1077 ਆਚਾਰੀਆ ਜਗਦੀਸ਼ਵਰਾਨੰਦ ਅਵਧੂਤ ਬਨਾਮ. ਕਾਮਰ. ਦਾ ਪੁਲਿਸ, ਕਲਕੱਤਾ, (1983) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 522: [1984] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 447; ਬਾਬੂਲਾਲ ਪਰਾਤੇ ਬਨਾਮ. ਬੰਬਈ ਰਾਜ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1960 ਐਸ. ਸੀ. 51 [1960] ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 605; ਰਾਮ ਮਨੋਹਰ ਲੋਹੀਆ ਬਨਾਮ। ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1966 ਐਸ. ਸੀ. 740 [1966] ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 709; ਰਾਮਲੀਲ ਮੈਦਾਨ ਘਟਨਾ, ਇਨ ਰੀ, (2012) 5 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 1: [2012] 4 ਐੱਸਸੀਆਰ 971 ; ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਡਾ. ਪ੍ਰਵੀਨ ਭਾਈ ਥੋਗਾਡੀਆ, (2004) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 684: [2004] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 652-- 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਕੱਤਰ, ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰਾਲਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ . ਬੰਗਾਲ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ,(1995) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 161 [1995] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1036; ਸ਼੍ਰੇਆ ਸਿੰਘਲ ਵੀ. ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2015) 5 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 1: [2015] 5 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 963; ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ v. ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (1985) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 641: [1985] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 287; ਓਡੀਸੀ ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ। ਲਿਮਟਿਡ ਵੀ. ਲੋਕਵਿਦਿਆਣ ਸੰਗਠਨ, (1988) 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 410: [1988] 1 ਪੂਰਕ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 486; ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਕਾਟਨ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1954 ਐਸ. ਸੀ. 634; ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ, [1960] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 375; ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ। ਹਿੰਮਤਭਾਈ ਨਰਭੇਰਮ ਰਾਓ, [1969] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 392; ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਸਾਵ ਮਿੱਲ ਬਨਾਮ। ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ, (1995) 5 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 615 [1995] 2 ਸਪਲਿਊ. ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 426; ਪ੍ਰਤਾਪ ਫਾਰਮਾ (ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ.) ਲਿਮਟਿਡ ਵੀ. ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (1997) 5 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 87: [1997] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 492; ਧਰਮ ਦੱਤ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2004) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 712 [2003] 6 ਸਪਲਿਊ. ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 151; ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਬਨਾਮ। ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਮੋਤੀ ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਕਸਾਬ ਜਮਾਤ, (2005) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 534 [2005] 4 ਸਪਲਿ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 582; ਮਿਨਰ੍ਵਾ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1980) 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 591: [1981] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 206; ਸੰਜੀਵ ਕੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਕੰਪਨੀ v. ਮੈਸਰਜ਼ ਭਾਰਤ ਕੋਕਿੰਗ ਕੋਲਾ ਲਿਮਟਿਡ (1983) 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 147: [1983] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1000; ਮੇਨਕਾ ਗਾਂਧੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (1978) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 248 [1978] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 621; ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ। ਕਮਲਾ ਕਾਂਤ ਮਿਸ਼ਰਾ, (1969) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 337 [1970] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 181 ਚੈਨਿੰਗ ਅਰਨੋਲਡ ਵੀ. ਸਮਰਾਟ, (1914) 16 ਬੋਮ ਐਲ. ਆਰ. 544 ; ਬੈਨੇਟ ਕੋਲਮੈਨ ਬਨਾਮ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, (1972) 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 788 [1973] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 757; ਸਕਲ ਪੇਪਰਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ v. ਭਾਰਤ ਸੰਘ, [1962] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 842; ਏ. ਕੇ. ਗੋਪਾਲਨ ਬਨਾਮ। ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ 1950 ਐਸ. ਸੀ. 27: [1950] ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 88; ਰੁਸਤਮ ਕਾਵਾਸਜੀ ਕੂਪਰ ਬਨਾਮ. ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (1970) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 248 ਜੀਃ [1970] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 530; ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਬਨਾਮ. ਜ਼ਹੂਰ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਵਟਾਲੀ, (2019) 5 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 1 ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।ਸਾਬਕਾ ਪੱਖ ਵਲਂਡੀਘਮ, 28 ਐਫ. ਕੈਸ. 874 (1863)] ; ਅਬਰਾਹਮ ਵੀ. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ, 250 ਯੂ. ਐੱਸ. 616 (1919); ਡੈਨਿਸ ਬਨਾਮ. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ, 341 ਯੂ. ਐੱਸ. 494 (1951); ਬ੍ਰੈਂਡਨਬਰਗ ਬਨਾਮ. ਓਹੀਓ, 395 ਯੂ. ਐੱਸ. 444 (1969); ਆਰ. ਗੋਲਡਸਮਿੱਥ, [1983] 1 ਡਬਲਯੂ. ਐਲ. ਆਰ. 151,155; ਕਵੋਕ ਵਿੰਗ ਹੈਂਗ ਅਤੇ ਓਰਸ। ਵੀ. ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ, [2019] ਐੱਚ. ਕੇ. ਸੀ. ਐੱਫ. ਆਈ. 2820; ਵੀਮਨ ਬਨਾਮ. ਅੱਪਗਰੇਡ ਗਰਾਫ਼, 344 ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ 183; ਲੇਅਰਡ ਬਨਾਮ. ਟੈਂਟਮ, 408 ਯੂ. ਐੱਸ. 1 (1972); ਕਲੈਪਰ ਬਨਾਮ. ਐਮਨੈਸਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ, ਯੂ. ਐੱਸ. ਏ., 568 ਯੂ. ਐੱਸ. 113 (2013)]; ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿੱਚ ਤਸ਼ੱਦਦ ਵਿਰੁੱਧ ਜਨਤਕ ਕਮੇਟੀ ਬਨਾਮ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ, 38 ਆਈ. ਐਲ. ਐਮ. 1471 (1999)-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਲੋਨ ਐੱਲ. ਫੁਲਰ, ਸਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ:ਇੱਕ ਜਵਾਬ ਪਾਬੰਦੀ:ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਜੇਹਾਦ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ, 39 ਕੇਸ ਡਬਲਯੂ. ਰੇਸ. ਜੇ. ਇੰਟਲ ਐਲ. 789 (2007); ਕਾਈ ਮੋਲਰ, ਅਨੁਪਾਤਤਾ ਟੈਸਟ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ:ਇੱਕ ਉੱਭਰਦੀ ਹੋਈ ਆਲਮੀ ਗੱਲਬਾਤ, ਤਰਕ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਨਿਆਂਇਕਰੁਝੇਵੇਂ (ਹਾਰਟ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ, 2014); ਰਾਬਰਟ ਅਲੈਕਸੀ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ (ਆਕਸਫੋਰਡ, ਆਕਸਫੋਰਡ) ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈੱਸ, (2002) 47-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[1995] 2 ਸਪਲਾਇਰ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 426 ਪੈਰਾ 32 [1997] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 492 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 32 ਬੀ [2003] 6 ਸਪਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 151 ਪੈਰਾ 32 [2005] 4 ਸਪੱਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 582 ਪੈਰਾ 33 [1981] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 206 ਪੈਰਾ 34 [1983] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1000 ਪੈਰਾ 34 ਸੀ [1950] ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 759 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਨਾਗਰਿਕ ਮੂਲ ਨਿਆਂ ਅਪੀਲ 2019 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 1031।

[ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ]

2019 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 1164।

ਕੇ. ਕੇ. ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ, ਏ. ਜੀ., ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਐੱਸ. ਜੀ., ਕੇ. ਐੱਮ. ਨਟਰਾਜ, ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਬੈਨਰਜੀ, ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ., ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਹੁਜ਼ੇਫਾ ਅਹਿਮਦੀ, ਦੁਸ਼ਯੰਤ ਦਵੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਅਰੋੜਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ। , ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਰਿੰਦਾ ਗਰੋਵਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਮਿਤਾ ਹਜ਼ਾਰਿਕਾ, ਨਿਜ਼ਾਮ ਪਾਸ਼ਾ, ਸ਼ਾਦਨ ਫਰਾਸਤ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਾਹਨਵੀ ਸਿੰਧੂ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਰੂਤੀ ਨਾਰਾਇਣ, ਸਿਧਾਰਥ, ਭਗਤ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਸਥਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਪਰ ਗੁਪਤਾ, ਅਮਜਿਦ ਮਕਬੂਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਰਿੰਦਾ ਭੰਡਾਰੀ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਨਚੰਦਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਾਜਲ ਦਲਾਲ, ਈ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇਵਦੁੱਤਾ

ਮੁਖੋਪਾਧਿਆਏ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀਪਾਲੀ ਦਿਵੇਦੀ, ਸੋਇਬ ਕੁਆਰਸ਼ੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਸ਼ਮੀ ਸਿੰਘ, ਧਨਜੈ ਸੂਦ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਹੀਲਾ ਅਤੇ ਯਾਸਮੀਨ, ਫੁਜ਼ੈਲ ਅਹਿਮਦ ਅਯੂਬੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਕੁਰ ਤਲਵਾਰ, ਰਜਤ ਨਾਇਰ, ਕਾਨੂ ਅਗਰਵਾਲ, ਆਯੁਸ਼ ਆਨੰਦ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨਿੰਦਿਤਾ ਬਰਮਨ, ਸ਼ਾਂਤ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਰੀਨਾ ਸਵਰੂਪ, ਐੱਮ. ਐੱਸ. ਵਿਨਾਇਕ, ਡਾ. ਸਮਸੁਦੀਨ ਖਾਨ ਚੌਧਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਰਾ ਭਾਟੀਆ, ਰਜਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਲਪਨਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਮਾਨਵ, ਪਰਵੇਜ਼ ਬਖ਼ਿਸਤਾ, ਡਾ. ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਆਰ. ਸ਼ਰਥ, ਸ਼ਸ਼ਿੰਦਰ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਨਰੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੋਮਾਨੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਵਿੰਦਰ ਚੌਧਰੀ, ਡਾ. ਨਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੰਦੀਪ ਗੋਰਸੀ, ਜੀ ਸਾਹਿਤ ਸਿੰਘ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਏਕਤਾ ਕਾਲਰਾ, ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ, ਅੰਸ਼ੁਮਨ ਅਸ਼ੋਕ, ਵਕੀਲ। ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ.

ਨਿਆਂ

ਐੱਨ. ਵੀ. ਰਮਨਾ, ਜੇ.

ਉ. ਜਾਣ-ਪਛਾਣ "ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਮਾਂ ਸੀ, ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਭੈੜਾ ਸਮਾਂ ਸੀ,

ਇਹ ਸਿਆਣਪ ਦਾ ਯੁੱਗ ਸੀ,

ਇਹ ਮੂਰਖਤਾ ਦਾ ਯੁੱਗ ਸੀ,

ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਯੁੱਗ ਸੀ,

ਇਹ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਯੁੱਗ ਸੀ, ਇਹ ਚਾਨਣ ਦਾ ਮੌਸਮ ਸੀ,

ਇਹ ਹਨੇਰੇ ਦਾ ਮੌਸਮ ਸੀ, ਇਹ ਉਮੀਦ ਦਾ ਬਸੰਤ ਸੀ,

ਇਹ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਰਦੀਆਂ ਸੀ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਭ ਕੁਝ ਸੀ,

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸਿੱਧੇ ਸਵਰਗ ਜਾ ਰਹੇ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸਿੱਧੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ - ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਮਾਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਰਗਾ ਸੀ, ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਸ਼ੋਰ-ਸ਼ਰਾਬੇ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ, ਚੰਗੇ ਜਾਂ ਬੁਰੇ ਲਈ, ਸਿਰਫ ਤੁਲਨਾ ਦੇ ਉੱਤਮ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚ ਜੀ।

-ਚਾਰਲਸ ਡਿਕਨਜ਼ ਦੀ ਦੋ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ

1. ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਸੁੰਦਰ ਧਰਤੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ "ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਸਵਰਗ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਹਿਮਾਲਿਆ ਦੇ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਹਰ ਪਾਸੇ ਖ਼ੂਨ ਵਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦਿਨ. ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਦੀ ਇਸ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਜੋੜਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਨੇ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦਿਖਾਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਹਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲਟ ਅਤੇ ਤੱਥ ਪੱਖੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੰਮ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਨਾਲ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਹੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇੱਥੇ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਜਮਹੂਰੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਸੀਮਤ ਦਾਇਰਾ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

2. ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹਮੇਸ਼ਾ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਜ਼ਾਦੀ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ? ਹਾਲਾਂਕਿ ਚੋਣ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਰਥਕ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰੇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਪਸੰਦ ਦੇ ਪੈਂਡੁਲਮ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਤਿਅੰਤ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਵਿੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਤਰਜੀਹ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਹ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਸਾਡੀ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿਣ ਨਾਲੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਣਾ ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਜਾਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਣਾ ਬਿਹਤਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਂ ਕਿ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉੱਚਤਮ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ।

3. ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸਿਵਲ ਸਕੱਤਰੇਤ, ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ, ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਅਮਰਨਾਥ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਈ-ਪ੍ਰਵਾਸ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦਫਤਰਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਰੱਖਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। 04.08.2019 ਉੱਤੇ, ਘਾਟੀ ਵਿੱਚ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਨੈੱਟਵਰਕ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਲੈਂਡਲਾਈਨ ਕਨੈਕਟੀਵਿਟੀ ਸਭ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਕੁਝ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਵਾਜਾਈ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵੀ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

4. 05.08.2019 'ਤੇ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ 272 ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਉੱਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 367 (ਵਿਆਖਿਆ) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਸੇ ਦਿਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਖਦਸ਼ੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਧਾਰਾ 144, Cr.P.C ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਇਕੱਠਾਂ' ਤੇ

ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। (ਸੀ) 2019 ਦਾ ਨੰਬਰ 1031 ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਉੱਤੇ ਸਖਤ ਪਾਬੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ 05.08.2019 ਉੱਤੇ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਟਾਈਮਜ਼ ਸ੍ਰੀਨਗਰ ਐਡੀਸ਼ਨ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 06.08.2019 ਤੋਂ ਉਸ ਕੋਲ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸ੍ਰੀਨਗਰ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਰਿਹਾ।

5. ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੁਰਾਧਾ ਭਸੀਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਲਾਮ ਨਬੀ ਆਜ਼ਾਦ) ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਜਾਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਰਕੂਲਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੰਟਰਨੈੱਟ, ਮੋਬਾਈਲ ਅਤੇ ਫਿਕਸਡ ਲਾਈਨ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ/ਸਾਰੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਂ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਪੂਰੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਮੋਬਾਈਲ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਅਤੇ ਲੈਂਡਲਾਈਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਯੋਗ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ (ਸੀ) 2019 ਦੇ ਨੰਬਰ 1031 ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੀਡੀਆ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖ਼ਬਰਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਣਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਟੌਤੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

6. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਲਾਮ ਨਬੀ ਆਜ਼ਾਦ (ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ) (ਸੀ) ਨਹੀਂ। 2019 ਦਾ ਈ. 1164), ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਹਲਕੇ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਕਾਰਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ।

7. ਜਦੋਂ ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. (ਸੀ) 2019 ਦਾ ਨੰਬਰ 1164 (ਸ੍ਰੀ ਗੁਲਾਮ ਨਬੀ ਆਜ਼ਾਦ ਦੁਆਰਾ), ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਕੋ-ਆਰਡੀਨੇਟ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 16.09.2019 'ਤੇ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ,

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਨ:

"ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰੋ।

ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀਨਗਰ ਜਾਣ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਹਨ ਨ:

(1) ਸ੍ਰੀਨਗਰ, (2) ਅਨੰਤਨਾਗ, (3) ਬਾਰਾਮੂਲਾ ਅਤੇ (4) ਜੰਮੂ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਰੈਲੀ ਜਾਂ ਸਿਆਸੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਦੌਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (3) ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਰਾਜ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੋ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਵਾਬ ਦੇਣਗੇ। ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਬਾਅਦ "।

8. ਜਦੋਂ ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. (ਸੀ) 2019 ਦਾ ਨੰਬਰ 1031,16.08.2019 ਉੱਤੇ ਸੂਚੀਬੱਧ ਸੀ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. ਦੇ ਨਾਲ ਟੈਗ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। (ਸੀ) 2019 ਦਾ ਨੰਬਰ 1013 (ਪੰਜ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ) ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਬੀ-ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਬੈਂਚ ਨੇ 16.09.2019 ਉੱਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇਤੇਃ

" ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਯਤਨ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਆਮ ਜੀਵਨ ਬਹਾਲ ਹੋਵੇ; ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਆਵਾਜਾਈ ਕਾਰਜਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ। ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੂਪ, ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਨੂੰ ਆਮ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇ ਲੋੜ ਪਵੇ ਤਾਂ ਚੋਣਵੇਂ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਡੀ <ਆਈ. ਡੀ. 1 ਉੱਤੇ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹੋਰ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ
ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅਗਲੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ 16.10.2019 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਹੇਠ ਦਿੱਤਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਃ

> ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 144 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਾਲ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
> ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਪੀ ਨਹੀਂ

ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰੇ।

24.10.2019 ਉੱਤੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ 05.11.2019 ਉੱਤੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ 05.11.2019,06.11.2019,07.11.2019,14.11.2019,19.11.2019,21.11.2019,26.11.2019 ਅਤੇ 27.11.2019 ਉੱਤੇ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ।

ਬੀ. ਸਮੱਗਰੀ

ਡਬਲਿਊ. ਪੀ. ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਰਿੰਦਾ ਗਰੋਵਰ **(C) 2019** ਦਾ ਨੰਬਰ **1031**

- ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੰਪਾਦਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ।
- 05.08.2019 , ਪ੍ਰੈੱਸ ਉੱਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਕਾਰਨ। • ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਠੱਪ ਹੋ ਗਿਆ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਆਧੁਨਿਕ ਪ੍ਰੈੱਸ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

  • ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਕਟੌਤੀ, ਮੁਫ਼ਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ।ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪਰਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਸਥਾਈ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਜਨਤਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ) ਨਿਯਮ, 2017 [ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮ"], ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।
- ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਅਤੇ ਫੋਨ (ਜਾਂ ਤਾਂ ਮੋਬਾਈਲ ਜਾਂ ਟੈਲੀਫੋਨ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਏ ਉੱਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਗਲਤ ਸਨ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਸਨ। • ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਬੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਨਿਯਮ।
- ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ ਇਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਖਦਸ਼ੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ

ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਵਰਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜਦੋਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਸਨ।

<u>ਸ੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ (ਸੀ) **2019** ਦਾ ਨੰਬਰ **11**</u>

- ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਗਲਤ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਦਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।
- ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਸੀਮਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ 'ਅੰਦਰੂਨੀ ਗੜਬੜੀ' ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ 'ਬਾਹਰੀ ਹਮਲਾਵਰਤਾ' ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਧਾਰਾ 144 ਤਹਿਤ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ 'ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ' ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਖਦਸ਼ੇ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ
- ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ' ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਫੜੇ ਗਏ ਹਨ। ਰਾਜ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮੱਸਿਆ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੇ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਕੋਈ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਸੀ।
- ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੁਝ ਸਮੱਗਰੀ ਉਪਲਬਧ ਸੀ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਰ ਕਿਵੇਂ ਰਾਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੰਚਾਰ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਨੇ ਲੈਂਡਲਾਈਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਚਾਰ/ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਜੋ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।
- ਇੰਡੀਅਨ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ, 1885 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ") ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਕੋਈ ਕੰਬਲ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ/ਜਨ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਆਮ ਇੰਟਰਨੈਟ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਫਰਕ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪਾਬੰਦੀ

ਵਾਲਾ ਵਿਕਲਪ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਰੋਕਥਾਮ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

- ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਬਾਰੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਘੱਟ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਉਪਾਅ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਰਫ ਫੇਸਬੁੱਕ ਅਤੇ ਵਟਸਐਪ ਵਰਗੀਆਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ, ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰੀ ਅਤੇ ਬਾਲ ਪੋਰਨੋਗ੍ਰਾਫੀ ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ 2017 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।
- ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਰਾਜ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵਿਦਵਾਨ ਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ "ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਉਪਾਅ" ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਤੁਲਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀ ਪਲੇਸ ਵਿੱਚ ਉਪਾਅ ਹਨ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੰਮ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ ਜਨਤਕ ਆਵਾਜਾਈ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਆਦਿ। ਸ਼੍ਰੀ ਹੁਜ਼ੇਫਾ ਅਹਿਮਦੀ, ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. ਵਿੱਚ 2019 ਦੇ ਆਈ. ਏ. ਨੰਬਰ 139141 ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ। (C) 2019 ਦਾ ਨੰਬਰ 1031
- ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (2) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਵਾਜਬ" ਸ਼ਬਦ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਹੋਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਡੀ ਦੇ ਟੈਸਟ ਦੇ ਐਨਵਿਲ ਉੱਤੇ ਟੈਸਟ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ.
- ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਕੁਝ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਅਨੁਮਾਨਾਂ' ਤੇ। ਸ਼੍ਰੀ ਦੁਸ਼ਯੰਤ ਡੇਵ, ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. ਵਿੱਚ ਆਈ. ਏ. ਨੰਬਰ 139555 (ਸੀ) 2019 ਦਾ ਨੰਬਰ 1031। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਅੱਤਵਾਦ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਯਤਨ ਜੋ ਵਿਲੱਖਣ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿੱਚ ਤਸ਼ੱਦਦ ਵਿਰੁੱਧ ਜਨਤਕ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਦੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ

ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ, 38 ਆਈ. ਐੱਲ. ਐੱਮ. 1471 (1999) ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਕਥਿਤ ਅੱਤਵਾਦੀ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੀ ਆਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਗੈਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ

- ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਜ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਾਰਨ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ। ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਤਰਕ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਾਜ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਗੰਭੀਰਤਾ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਨੂੰ ਭਾਗ 3 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹਨ, ਜੋ ਹੋਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਬਹਿਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
- ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਨੀਤੀ, 2012 ਨੂੰ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਆਪਕ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਨੀਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 370 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਦਿਨ ਦੇ ਭਖਵੇਂ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਹੈ।
- ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਅਸਥਾਈ ਹਨ। ਕੁਦਰਤ, 100 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਚੱਲੀ ਹੈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਅਰੋੜਾ, ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ
- ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਤੇ 21 ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਪੰਜ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਰਸਾਓ(ਏ) ਕਿਸੇ 'ਕਾਨੂੰਨ' ਦਾ ਸਮਰਥਨ, (ਬੀ) ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ,

(ਸੀ) ਐਕਟ ਦਾ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੰਬੰਧ ਅਤੇ ਵਸਤੂ, (ਡੀ) ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ, ਅਤੇ (ਈ) ਜਦੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਚਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਨੁਪਾਤਤਾ ਦਾ ਟੈਸਟ।

- ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਥਿਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਯਾਨੀ 04.08.2019 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ 'ਬੀ' ਜ਼ਰੂਰਤ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਨਾ ਸਿਰਫ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਜਨਤਾ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਬਣਾਏ ਜਾਣ। ਰਾਜ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਆਦੇਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।
- ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਰਸਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਚੰਗੇ, ਮਾੜੇ ਜਾਂ ਬਦਸੂਰਤ ਹੋਣ, ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਡੀ.
- ਅਨੁਪਾਤਤਾ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਉੱਤੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇ. ਐੱਸ. ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤਤਾ ਦੇ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2017) 10 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 1 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇ. ਐੱਸ. ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ (ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ-9 ਜੇ.) ") ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਦੀ ਅਨੁਪਾਤਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਡਰ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਅਨੁਪਾਤਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਸੰਜੇ ਹੇਗੜੇ**,** ਡਬਲਯੂ**.** ਪੀ**.** ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ **(**ਸੀ**.** ਆਰ**.** ਐਲ**) 2019** ਦਾ ਨੰਬਰ **225**

- ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਲੀਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਗਰਿਕ ਸਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਝੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਲਾਰਡਜ਼ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਲਿਵਰਜਿਜ v. ਐਂਡਰਸਨ, (1941) 3 ਸਾਰੇ ਈ. ਆਰ. 338 ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਲਾਰਡ ਐਟਕਿਨ, ਐਚ 842 ਦੁਆਰਾ ਅਸਹਿਮਤੀ ਸੀ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਰਾਜ, ਜੋ ਹੁਣ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ।

<u>ਸ੍ਰੀ ਕੇ. ਕੇ. ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ, ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਵਿਦਵਾਨ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ।</u>

- ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ . ਜ਼ਹੂਰ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਵਟਾਲੀ, 2019 (5) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 1, ਵਿਦਵਾਨ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਅੱਤਵਾਦ ਉੱਘੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਅੱਤਵਾਦ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੋਕਥਾਮ ਉਪਾਅ ਨਾ ਕਰਨਾ ਮੂਰਖਤਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਦਮ ਨਾ ਚੁੱਕੇ ਤਾਂ ਭਾਰੀ ਹਿੰਸਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਲ 2016 ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ

- ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਫਰਜ਼ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ-ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਅੰਗਾਂ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਅਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਗਲਤ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।
- ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸਕ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਜ ਭੌਤਿਕ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। 05.08.2019 ਉੱਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 370 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਇਹ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਦਮ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਨੁਰਾਧਾ ਭਸੀਨ ਬਨਾਮ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ।
- ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਸੀ ਕਿ ਜਨਤਕ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
  ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਕੂਲ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਸਨ, ਉਹ ਹੁਣ ਮੁੜ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਏ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਤੱਥਾਂ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ, ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਢਿੱਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 144, ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ-

ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ, ਲਗਭਗ ਸੌ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਖਤਰੇ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਡੀ' ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਲੱਦਾਖ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਤੱਥ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕੋਈ ਆਮ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

- ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਲੋਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਆਮ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਅਖ਼ਬਾਰ, ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਅਤੇ ਰੇਡੀਓ ਚੈਨਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀਨਗਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. ਵਿੱਚ ਹੈ। (ਸੀ) 2019 ਦਾ ਨੰਬਰ 1031 ਸਥਿਤ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐੱਫ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੀਆਂ।
- ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਵਾਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ' 'ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕੇ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਵਿਧੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- ਬਾਬੂਲਾਲ ਪਰਾਤੇ ਬਨਾਮ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਬੰਬਈ ਰਾਜ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1960 ਐਸ. ਸੀ. 51, ਅਤੇ ਮਧੂ ਲਿਮਏ ਬਨਾਮ। ਉਪ-ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਮੋਂਗਗੀਰ, (1970) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 746, ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਅਜਿਹੀ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। "ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ" ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੜਬੜ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ।
- ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਾਫ਼ੀ ਸਨ ਧਾਰਾ 144, Cr.P.C ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਤੱਥ। ਕਾਫ਼ੀ ਅਟਕਲਾਂ ਸਨ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 370 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸਨ। ਭੜਕਾਊ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿ
- ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 144, ਤਹਿਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦੀ ਅਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਬਦਨੀਤੀ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ।ਜਦੋਂ ਸਵਾਲ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹੋਵੇ। ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਪੱਧਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਜੋ

ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ' ਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ,

- ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਲੱਦਾਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ, ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਦੇਸ਼ ਭੇਜਣ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਹਿੰਸਾ ਭੜਕਾਉਣ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਸੀਮਤ ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਨਾ ਵਧੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਝੂਠੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਜਾਂ ਜਾਅਲੀ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਫਿਰ ਹਿੰਸਾ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਡਾਰਕ ਵੈੱਬ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਦਾਰਥ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
- ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੁਤੰਤਰ ਭਾਸ਼ਣ ਬਾਰੇ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਏ ਨੂੰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਮੀਡੀਆ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਤਰਫਾ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੋ ਤਰਫਾ ਸੰਚਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਫੈਲਾਅ ਬਹੁਤ ਅਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਬੀ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਸਮੇਂ ਵੱਖਰੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਸਵੀਰਾਂ, ਟਵੀਟਾਂ ਅਤੇ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਿਆਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ, ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹਨ।
- ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੂਜੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ/ਇੰਟਰਨੈਟ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2017 ਵਿੱਚ ਇਸ ਉਪਾਅ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ।
- ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਡੀ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

9. ਕੁਝ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਵਿਦਵਾਨ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਈ ਨੂੰ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਮ ਸਥਿਤੀ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ।
. ਮੁੱਦੇ

10. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਵਾਲ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਠਦੇ ਹਨ ਨਃ

I. ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ?

II. ਕੀ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਜਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿੱਤਾ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ III ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ?

III. ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ

IV. ਕੀ ਧਾਰਾ 144 ਤਹਿਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਣ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ. ਕੀ ਜਾਇਜ਼ ਸਨ?

V ਕੀ ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪ੍ਰੈੱਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ। (ਸੀ) 2019 ਦੇ ਨੰਬਰ 1031 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਕਾਰਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ?

ਡੀ. ਉਤਪਾਦਨ ਆਰਡਰ

11. ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਆਚਰਣ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ, ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਦੇਸ਼ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਦਖ਼ਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕੇ।

12. ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਉਪਲੱਬਧਤਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਥਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਿਤੀ 16.10.2019 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ D ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਤਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਆਦੇਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਦਿਨ-ਪ੍ਰਤੀ-ਦਿਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ। ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਸੀ।

13. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਰੀਖਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਦੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. ਵਿੱਚ (ਸੀ) 2019 ਦਾ ਨੰਬਰ 1164 ਅਤੇ ਆਈ. ਏ. ਨੰ. 157139 ਆਈ. ਏ. ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। 139555 ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. ਵਿੱਚ 2019 (ਸੀ) 2019 ਦਾ ਨੰਬਰ 1031, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਰਿੱਟ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 ਅਤੇ 2 ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ 04.08.2019 ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ

ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

14. ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਰਾਜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉੱਤੇ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਰਾਮ ਜੇਠਮਲਾਨੀ ਬਨਾਮ. ਯੂਨੀਅਨ ਭਾਰਤ ਦਾ (2011) 8 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 1 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

> 75. ਧਾਰਾ 32 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਰਥਪੂਰਨ ਹੋਣ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ।
>
> (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

15. ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਤਰਕ ਬੀ ਹਨ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਵਜੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਲੋਕਤੰਤਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਜਾਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੀ ਅਧਿਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੁਣਾਤਮਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਨੂੰ
ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ III ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂ ਆਮ ਅਤੇ ਅਸਥਾਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਖੋਹਣ ਲਈ।

16. ਦੂਜਾ, ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਸੁਤੰਤਰ ਪ੍ਰਵਾਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਪਰ ਕੁਦਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਗੁਪਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੋਨ ਐੱਲ. ਫੁੱਲਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ "ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਾਖਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ"। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੇਰੇਮੀ ਬੇਂਥਮ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਨਿਆਂ ਨੂੰ "ਮਿਹਨਤ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਉਤਸ਼ਾਹ" ਦੱਸਿਆ। ਇਸੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜੇਮਜ਼ ਮੈਡੀਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਅਪੋਪੂਲਰ ਸਰਕਾਰ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਧਨ, ਇੱਕ ਮਜ਼ਾਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਦੁਖਾਂਤ ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ। ਗਿਆਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਗਿਆਨਤਾ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਜੋ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ

ਗਵਰਨਰ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਗਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

17. ਇੱਕ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਜੋ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਰਗਰਮ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਆਦੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਜੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ' ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ, ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ 'ਲੋਨ ਐੱਲ. ਫੁਲਰ, ਸਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ'ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹਾਰਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਵਾਬ, ਹਾਰਵਰਡ ਲਾਅ ਰਿਵਿ ਰਾਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਗਿਆ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੋਧ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ।

18. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਬੀ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦਾਅਵਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਈ. ਭਾਗ **III** ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਵਿੱਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਉੱਚੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ

19. ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਮੁਕਤ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਕਿੱਤੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

20. ਭਾਗ III ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੈ। ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸੂਚੀ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਖੁਦ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ"। ਉਪਰੋਕਤ ਸੂਤਰੀਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਏ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਈ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 16 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਰਗਰਮ ਯਤਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

21. ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤਜਵੀਜ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਤੀਜੇ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਏ ਹਨ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਪੈਮਾਨੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸਰਗਰਮ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਲਾਗਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਜੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸੂਚਿਤ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੂਤਰੀਕਰਨ ਦਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਨੁਸਖ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਹੈ।

22. ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਅਨੁਰਾਧਾ ਭਸੀਨ ਬਨਾਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ। ਅੰਦਰ ਇਨਕਲਾਬ ਜ਼ਮੀਰ, ਸਮਾਨਤਾ ਆਦਿ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

24. ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਦੇ ਤੇਲ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਵਾਂਗ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਆਲੋਚਨਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਅੰਦੋਲਨ. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਢਾਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।ਇਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਾ ਦੇਣਾ ਸਿਰਫ਼ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰਾਤ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਸਾਈਬਰਸਪੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

25. ਸਾਨੂੰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੱਸੇ ਤੱਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਲੜੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਇਸ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਐੱਫ ਸਕੱਤਰ, ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਲਓ

26. ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਲਈ ਮਾਧਿਅਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਪਤਾ ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ 31. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈਸ਼ਬਦ 'ਵਾਜਬ' ਅਤੇ ਇਹ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇ ਹਿੱਤਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ, ਅਖੰਡਤਾ, ਸੁਰੱਖਿਆ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸਬੰਧ,ਜਨਤਕ ਆਦੇਸ਼, ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਜਾਂ ਨੈਤਿਕਤਾ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ, ਮਾਣਹਾਨੀ ਜਾਂਇੱਕ ਅਪਰਾਧ

ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ. ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਏ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਗੁਣਾਤਮਕ, ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਭਾਵਨਾ। ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਜੀ ਇੰਡੀਆ, (1985) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 641, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮਾਧਿਅਮ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਓਡੀਸੀ ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਲਿਮਟਿਡ ਵੀ. ਲੋਕਵਿਦਿਆਣ ਸੰਗਠਨ, (1988) 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 410, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ
2 ਵਿੰਟਨ ਜੀ. ਸਰਫ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਪਹੁੰਚ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦ ਨਿਊਯਾਰਕ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਫਿਲਮਾਂ, ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 19 (1) (ਏ) ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 19 (2) ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਕੱਤਰ, ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਭਾਰਤ (ਉੱਪਰ) ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ, ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਵਿਕਸਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੱਖਰਾ ਮੀਡੀਆ. ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੇ ਸਮਕਾਲੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਫੈਲਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ 'ਸੀ' ਸਾਧਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਧਾਰਾ 19 (1) (ਏ) ਦਾ ਇੱਕ ਅਟੁੱਟ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

27. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਵੀ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਲਈ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਾਧਨ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਤਰੱਕੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਵਪਾਰਕ ਰਸਤੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵ ਆਈ. ਟੀ. ਹੱਬ ਵਜੋਂ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਵਪਾਰ ਹਨ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਰਾਹੀਂ ਵਪਾਰ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖਪਤਕਾਰਵਾਦ ਅਤੇ ਪਸੰਦ ਦੀ ਉਪਲੱਬਧਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 19 (1) (ਜੀ) ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਅਨੁਛੇਦ 19 (6) ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

28. ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਐੱਫ ਉਸੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 19 (1) (ਏ) ਤਹਿਤ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ 19 (1) (ਜੀ) ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ।

29. ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਅਤੇਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚਿੰਤਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ ਨਃ

" (2) ਖੰਡ (1) ਦੇ ਉਪ-ਖੰਡ (ਏ) ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ, ਜਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ, ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸਬੰਧਾਂ, ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਉਪ-ਖੰਡ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉੱਤੇ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਜਾਂ ਨੈਤਿਕਤਾ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ, ਮਾਣਹਾਨੀ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ।

30. ਆਰਟੀਕਲ 19 (1) ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਪਵਾਦ ਹਨ, ਜੋ ਰਾਜ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (2) ਦੇ ਤੱਤ ਇਹ ਹਨ ਕਿਃ ਿ ਕ. ਕੀਤੇਵਾਈ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਅਜਿਹੀ ਪਾਬੰਦੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ, ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸਬੰਧਾਂ, ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ, ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਜਾਂ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ, ਮਾਣਹਾਨੀ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ

31. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸ਼ਬਦ 'ਵਾਜਬ' ਅਤੇ ਇਹ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇ ਹਿੱਤ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ, ਅਖੰਡਤਾ, ਸੁਰੱਖਿਆ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸਬੰਧ,ਜਨਤਕ ਆਦੇਸ਼, ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਜਾਂ ਨੈਤਿਕਤਾ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ, ਮਾਣਹਾਨੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ. ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਏ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਗੁਣਾਤਮਕ, ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਭਾਵਨਾ।

32. ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਤਹਿਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਪੂਰੀ ਐੱਫ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਨ ਮਨਾਹੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲੇ. [ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਕਾਟਨ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1954 ਐਸ. ਸੀ. 634, ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ। ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, (1960)2 ਐੱਸਸੀਆਰ 375, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ। ਹਿੰਮਤਭਾਈ ਨਰਭੇਰਮ ਰਾਓ, (1969) 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 392, ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਸਾਵ ਮਿੱਲ ਬਨਾਮ। ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ, (1995) 5 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 615, ਪ੍ਰਤਾਪ ਫਾਰਮਾ (ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ)

ਲਿਮਟਿਡ ਵੀ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, (1997) 5 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 87 ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੱਤ ਬਨਾਮ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2004) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 712]

33. ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (2) ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। (i) ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ - ਪਾਬੰਦੀ. (ii) ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਵਿਕਲਪ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਕਿਉਂ ਹੋਣਗੇ। (iii) ਕੀ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਇਹ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। [ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿਓ। ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਮੋਤੀ ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਕਸਾਬ ਜਮਾਤ, (2005) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 534]।

34. ਟੈਸਟ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ/ਪਾਬੰਦੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਘੁਸਪੈਠ ਸੀ, ਸਾਨੂੰ ਸੰਤੁਲਨ ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵੱਲ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਸੂਤਰੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਤੁਲਿਤ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਈ ਹੈ। ਮਿਨਰ੍ਵਾ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ v. ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (1980) 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 591 ਅਤੇ ਸੰਜੀਵ ਕੋਕ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ। ਮੈਸਰਜ਼ ਭਾਰਤ ਕੋਕਿੰਗ ਕੋਲਾ ਲਿਮਟਿਡ, (1983) 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 147, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

35. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖੀਏ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੰਮੂ ਅਤੇਕਸ਼ਮੀਰ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅੱਤਵਾਦ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਰਾਜ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 1990 ਤੋਂ 2019 ਤੱਕ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ 71,038 ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, 14,038 ਨਾਗਰਿਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ, 5292 ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਹਨ, 22,536 ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਭੂ-ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਗਰੰਟੀ ਵੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਜਿਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

36. ਆਧੁਨਿਕ ਅੱਤਵਾਦ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਵੱਡੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ, ਭਰਤੀ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ/ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਫੈਲਾ ਕੇ ਗਲਤ ਪ੍ਰੌਕਸੀ ਯੁੱਧਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਸਾਨ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦਿਮਾਗ਼. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪੇਪਰਡਾਈਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਏ ਨੀਤੀ ਦੇ 3 ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਗ੍ਰੈਗਰੀ ਐਸ. ਮੈਕਨੀਲ, ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਨੋਟਃ

" ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਯੁੱਧ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਰਤਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ ਖਿੰਡਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਪ੍ਰਚਾਰ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਾਧਨ ਹੈ।

37. ਸੁਜ਼ਨ ਡਬਲਯੂ. ਬ੍ਰੇਨਰ, 4 ਐਨਸੀਆਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਤੇ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਡੇਟਨ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਲਾਅ, ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਾਰਨ ਰਵਾਇਤੀ ਪਹੁੰਚ ਨੇ ਅੱਤਵਾਦ ਉੱਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਲਈ ਘੁਸਪੈਠ ਅਤੇ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 'ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਵਿਰੁੱਧ ਜੰਗ' ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਯੁੱਧ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਹੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਕੁੱਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਰਾਜ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਯੁੱਧ ਦੀਆਂ ਰਵਾਇਤੀ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ 'ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਵਿਰੁੱਧ ਜੰਗ' ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਐੱਫ ਸ਼ਬਦ ਨੇ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਯੁੱਧ, ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਯੁੱਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਖੇਤਰੀ ਲੜਾਈਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਆਮ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਤਵਾਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜੰਗੀ ਸਖਤੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਜੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਣ ਦੇ ਇਸ ਭੰਬਲਭੂਸੇ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। 3 ਗ੍ਰੈਗਰੀ ਐੱਸ. ਮੈਕਨੀਲ, ਸਾਈਬਰ ਪਾਬੰਦੀਦੀਃ

38. ਆਜ਼ਾਦੀ ਉੱਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਯੂ. ਐੱਸ.') ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਸੋਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੰਨਿਆ

ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਯੂ. ਐੱਸ. ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਭਾਸ਼ਣ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਚੋਣ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕੀਏ, ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

39. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਯੁੱਧ ਦੌਰਾਨ, ਕਲੇਮੈਂਟ ਐਲ. ਵਲੰਡੀਘਮ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ ਨਾਟਕੀ ਟਕਰਾਅ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਘਰੇਲੂ ਯੁੱਧ ਨੂੰ 'ਦੁਸ਼ਟ, ਬੇਰਹਿਮੀ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜਾ' ਕਹਿ ਕੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ। ਸੀ ਉਸਨੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ 'ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਲਿੰਕਨ' ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗੱਦੀ ਤੋਂ ਸੁੱਟਣ ਲਈ ਬੈਲਟ ਬਕਸਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵਜੋਂ, ਯੂਨੀਅਨ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਵਲੰਡੀਘਮ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਫੌਜੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਉੱਤੇ 'ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬੇਵਫ਼ਾ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ' ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ। ਅਤੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਦਰੋਹ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਯਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼। [ਸਾਬਕਾ ਪੱਖ ਵਲੰਡੀਘਮ, 28 ਐੱਫ ਕੈਸ। 874 (1863)] ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਵਲੰਡੀਘਮ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਯੁੱਧ ਦੌਰਾਨ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੈਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੈਦ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਲਿੰਕਨ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੈਦ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸੇ ਈ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਵਧੇਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੀ ਅਤੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦਾ ਘੱਟ ਅਸਹਿਮਤ ਸਾਧਨ ਸੀ।

40. ਪਹਿਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦੌਰਾਨ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਯੁੱਧ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਐੱਫ ਵੁੱਡਰੋ ਵਿਲਸਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਖਰੜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਜ਼ਬੂਤ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸਨ। ਇਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਜਾਸੂਸੀ ਐਕਟ, 1917 ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜੋ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਜਲ ਸੈਨਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਅਵੱਗਿਆ, ਬੇਵਫ਼ਾਈ, ਵਿਦਰੋਹ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਜਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਅਬਰਾਹਾਮ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ, 250 ਯੂ. ਐੱਸ. 616 (1919), ਜਸਟਿਸ ਹੋਮਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ

> " ਮੈਂ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਉਸੇ ਤਰਕ ਨਾਲ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਉਸ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਕੁਝ ਠੋਸ ਬੁਰਾਈਆਂ ਲਿਆਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਕਤੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲੋਂ ਯੁੱਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੱਡਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਯੁੱਧ ਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੂਜੇ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।
>
> (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

41. ਦੂਜਾ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਵੀ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਹਿਲੀ ਸੋਧ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ। ਇਸ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਵਿਲੀਅਮ ਡਡਲੀ ਪੇਲੀ ਨੂੰ ਜਾਸੂਸੀ ਐਕਟ, 1917 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

42. ਸ਼ੀਤ ਯੁੱਧ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕਮਿਊਨਿਜ਼ਮ ਦੇ ਵਾਧੇ ਵੱਲ ਸੀ। ਸੰਨ 1954 ਵਿੱਚ, ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਕੰਟਰੋਲ ਐਕਟ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਸੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟਾਂ ਨੂੰ ਖੋਹ ਲਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਡੈਨਿਸ . ਸੰਯੁਕਤ ਸਟੇਟਸ, 341 ਯੂ. ਐੱਸ. 494 (1951), ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਪਰਦੇਸੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 2 (ਏ) (1), 2 (ਏ) (3) ਅਤੇ 3 ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨਾ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਡੀ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦੁਆਰਾ ਉਖਾੜ ਸੁੱਟਣਾ ਜਾਂ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚਣਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਸੋਧ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ:

> " ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀਆਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਬੇਅੰਤ, ਅਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁੱਲ, ਕਈ ਵਾਰ, ਹੋਰ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

43. ਵੀਅਤਨਾਮ ਯੁੱਧ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਬ੍ਰੈਂਡਨਬਰਗ ਬਨਾਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ। ਓਹੀਓ, 395 ਯੂ. ਐੱਸ. 444 (1969), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡੈਨਿਸ (ਉੱਪਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਚਰਣ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਕਸਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ 'ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕਾਨੂੰਨਹੀਣ ਕਾਰਵਾਈ' ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

44. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਤੰਬਰ 2001 ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ 'ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਵਿਰੁੱਧ ਜੰਗ' ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਜੌਹਨ ਐਸ਼ਕ੍ਰਾਫਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜੋ ਡਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਗੁੰਮ ਹੋਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਂਤੀ-ਪ੍ਰੇਮੀ ਲੋਕ, ਮੇਰਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ: ਹ ਾ ਤ _ ਹ ਾ ਡ ।ਆਂ,ਚਲਿਉਂਿਕਸ਼ਡੁਚਹਿਸ਼ਡੇਗਰਦਾਂਦੀਮਦਦਕਰਦੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

" "ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਵਿਰੁੱਧ ਜੰਗ" ਨੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਲਾਭਾਂਸ਼. ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਕਲਪ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਯੁੱਧ ਨੂੰ ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦਰਮਿਆਨ ਲੜਾਈ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਚੋਣਵੀਂ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਯੁੱਧ ਅਨੁਮਾਨਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਉੱਤੇ ਵਿਆਪਕ ਘੁਸਪੈਠ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

45. ਪੂਰਵਜਾਂ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂਐਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਯੁੱਧ ਦੌਰਾਨ ਸੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਜੋ ਸਥਿਤੀ ਉੱਭਰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਭਾਸ਼ਣ ਜੋ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।

46. ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਆਰਟੀਕਲ 19 (1) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਆਰਟੀਕਲ 19 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਅਜਿਹੀ ਬਿਪਤਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਖਤਰੇ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਘ੍ਰਿਣਾਯੋਗ ਬਿਆਨ ਸੀਮਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਹੱਦ ਦਾ ਹੈ।

47. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸਾਨੂੰ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਵੱਲ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੇ. ਐੱਸ. ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ (ਗੋਪਨੀਯਤਾ-9 ਜੇ.) (ਉਪਰੋਕਤ), ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ

> " 310 ..... ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਰਾਜ ਦੀ ਮਨਮਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਰੁੱਧ ਗਰੰਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਹਿਲੂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

48. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਓ. ਬਨਾਮ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਅਗਰਵਾਲ, (2019) ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਐੱਸ. ਸੀ. 1459 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਦਾ ਅਰਥ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਾਇਆ

> " 225 ..... ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵੱਡੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਹਿੱਤ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੋਂ ਵੱਧ.

49. ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਆ ਜ਼ੇਡਨਰ 7 ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਚੋਃ

" ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਵਿਰੋਧੀ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ 'ਸੰਤੁਲਿਤ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਜ਼ਨ ਜਾਂ ਤਰਜੀਹ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੁਚੀਆਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਰਜੀਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਬੀ ਉਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜ਼ੀਰੋ-ਸਮ ਗੇਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਮਤਲਬ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰੇਮੀ ਵਕੀਲਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਿਧਾਂਤਕਾਰਾਂ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤੁਲਨ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਰੂਪਕ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦਾਅ' ਤੇ ਲੱਗੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਪਛਾੜਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਡਵਰਕਿਨ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅੰਤ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਮਾਪਦੰਡ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।
ਸੰਵਿਧਾਨ. ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕਰਦਿਆਂ, ਜਨਤਕ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਪਹੁੰਚ ਅਕਸਰ ਅਮਰੀਕੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਭਾਗ III ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਜੋ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

52. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਬਦਲਵਾਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੈ, ਜੋ ਰਾਬਰਟ ਅਲੈਕਸੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 'ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ' ਨੂੰ 'ਸਿਧਾਂਤਾਂ' ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਉਹ ਨਿਯਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੂਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿਧਾਂਤ ਉਹ ਨਿਯਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਵ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ₹ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਟਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤੋਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੱਕਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

53. ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਭਾਰਤੀ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਵਾਜਬ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ "ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ" ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਹ ਹਨ ਜੋ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਡੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ,

ਚਿੰਤਾਮਨ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਬੈਠਦੀ ਹੋਈ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1951 ਐਸ. ਸੀ. 118 ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈਹੈਃ

> " 7. ਵਾਕੰਸ਼ "ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜੋ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ. " ਵਾਜਬ "ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ, ਭਾਵ, ਇੱਕ ਕੋਰਸ ਦੀ ਚੋਣ ਜੋ ਤਰਕ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਵਾਜਬਤਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਮਾਰਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 19 (1) (ਜੀ) ਵਿੱਚ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 19 ਦੀ ਧਾਰਾ (6) ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹੀ ਸੰਤੁਲਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਘਾਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ
>
> (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਾਨੂੰਨ, ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਖੇਪ ਮਿਆਰ ਜਾਂ ਆਮ ਪੈਟਰਨ, ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬੀ, ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਅੰਡਰਲਾਈਂਗ ਉਦੇਸ਼, ਬੁਰਾਈ ਦੀ ਹੱਦ ਅਤੇ ਤਤਕਾਲਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਸਭ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਮੁਹੰਮਦ ਫਾਰੂਕ ਬਨਾਮ. ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, (1969) 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 853 ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (1) (ਜੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀਹੈਃ

> " 10. ..... ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵੱਡੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ. ਘੱਟ ਸਖਤ ਸੰਜਮ ਲਗਾ ਕੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ. ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਘੱਟ ਸਖਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।
>
> (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਓਮ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2001) 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 386 ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ:

28. "ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ" ਤੋਂ ਸਾਡਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜੀ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੁਆਰਾ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਜਾਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ-ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਦਾਲਤ ਦੇਖੇਗੀ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਅਥਾਰਟੀ "ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਜਾਂ ਹਿੱਤਾਂ ਉੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਉਹ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਵੇਕ ਦਾ ਇੱਕ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਵਿਕਲਪਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਕੀ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਹੈ। ਅਨੁਪਾਤਤਾ ਦਾ ਇਹੋ ਅਰਥ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

[ਇਹ ਵੀ ਦੇਖੋ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ। ਕਮਲਾ ਕਾਂਤ ਮਿਸ਼ਰਾ, (1969) 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਸੀ. 337; ਬਿਸ਼ੰਭਰ ਦਿਆਲ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ ਬਨਾਮ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, (1982) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 39]

54. ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਮਾਡਰਨ ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜ ਐਂਡ ਰਿਸਰਚ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸੈਂਟਰ ਵੀ. ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, (2016) 7 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 353 ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿੱਥੇ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ:

> " 62. ਹੁਣ ਇਹ ਲਗਭਗ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸੰਪੂਰਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। [ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮਾਹਰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। " ਸੰਪੂਰਨ ". ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ:(ਅ) ਮਨੁੱਖੀ ਸਨਮਾਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, (ਅ) ਤਸ਼ੱਦਦ ਜਾਂ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਜਾਂ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਇੱਕ ਸੋਚ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੇ ਨਾਕਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।] . ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਆਰਟੀਕਲ 19 ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਆਰਟੀਕਲ 19 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ

ਰਾਜ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਉੱਤੇ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਇਸ ਰਿਲੇਟੀਵਿਟੀ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਸੀਮਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਜਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ-ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਦੋ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤਣਾਅ

55. ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੁਬਿਧਾ ਦੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਪੇਸ਼ ਆਉਣਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਸਦਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਹਿ-ਹੋਂਦ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ

> 62 ..... ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਸੱਜੇ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਤੱਤ ਹੈ, ਜੋ ਮੂਲ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ; ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਤੱਤ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹਿੱਸਾ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਇਸ ਦੇ ਰਸਮੀ ਪਹਿਲੂ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਤਣਾਅ ਦਾ ਹੱਲ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ "ਹਾਰਨ ਵਾਲੇ" ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਤਣਾਅ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਸੰਤੁਲਨ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਡੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤਣਾਅ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਦੋ ਬੁਨਿਆਦੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਸ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਸ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਕੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਦਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੰਤੁਲਨ ਹਰੇਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਸਮਾਜਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਸਹੀ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ।
>
> (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

56. ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਅਗਲੀ ਸਮੱਸਿਆ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਹੱਲ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਜੀ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਘੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨਦਾਨ, ਕਾਈ ਮੋਲਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਨੁਪਾਤਕ ਸਿਧਾਂਤ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸਾਧਨ ਹੈ ਜੋ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸੇਧ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। 13 ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ

13 ਕਾਈ ਮੋਲਰ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵ ਮਾਡਲ (ਆਕਸਫੋਰਡ, ਆਕਸਫੋਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈੱਸ, 2012)।

ਜਰਮਨ ਸੰਘੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੰਸਕਰਣ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਿਧਾਂਤਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਸਿਧਾਂਤ ਇੱਕ ਚਾਰ-ਪੱਖੀ ਟੈਸਟ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਉਪਾਅ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਟੀਚੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਟੀਚਾ ਟੈਸਟ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਫਿਰ ਇਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਉਪਾਅ ਇਸ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਸਾਧਨ ਹੈ (ਤਰਕਸ਼ੀਲ)।ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਪੜਾਅ), ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪਰ ਘੱਟ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਵਿਕਲਪਿਕ ਉਪਾਅ (ਜ਼ਰੂਰਤ ਟੈਸਟ) ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਅ ਦਾ ਸਹੀ ਧਾਰਕ (ਸੰਤੁਲਨ ਪੜਾਅ) ਉੱਤੇ ਅਸੰਗਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਹੈ। ਜਰਮਨ ਟੈਸਟ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਸੰਤੁਲਨ ਦਾ ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ ਹੈ, ਜੋ ਸੀ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਨ ਪੜਾਅ ਵੱਲ ਧੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਉੱਤੇ ਹਾਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੋਈ ਵੀ ਟੀਚਾ ਜੋ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ; ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਘੱਟ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਉਪਾਅ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੋਣ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟੀਚੇ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਯੋਗਦਾਨ ਵੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਟੈਸਟ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ।

57. ਉਪਰੋਕਤ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।ਹਮਰੁਤਬਾ ਨੂੰ ਓਕਸ ਟੈਸਟ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਥਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਪਾਅ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਪਛਾੜਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਅ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਗਠਜੋੜ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਸਾਧਨ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਅ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਨੁਪਾਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਦਾ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਕਸਨ, ਸੀ. ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਆਰ. ਵੀ. ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਓਕਸ, (1986) 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 103 (ਕੈਨ) ਐੱਸ. ਸੀ., ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ (ਪੀ. 138):

" ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ, ਉਦੇਸ਼, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚਾਰਟਰ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, "ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਪਛਾੜਨ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ"। ਸੈਕਸ਼ਨ 1 ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਾਧਨ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ "ਅਨੁਪਾਤਤਾ ਟੈਸਟ ਦਾ ਇੱਕ ਰੂਪ" ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਨੁਪਾਤਕ ਟੈਸਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਾਈ ਮੋਲਰ, ਅਨੁਪਾਤਤਾ ਟੈਸਟ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਇੱਕ ਉੱਭਰਦੀ ਹੋਈ ਆਲਮੀ ਗੱਲਬਾਤ, ਤਰਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ (ਹਾਰਟ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ, 2014)।ਮਾਪ, ਉਦੇਸ਼ ਜਿੰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇ ਮਾਪ ਸੀ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਅਤੇ

ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਮਹੂਰੀ ਸਮਾਜ "।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

58. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦੋਵਾਂ ਪਹੁੰਚਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਅੰਤਰ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਓਕਸ ਟੈਸਟ, "ਕਿਸੇ ਵੀ" ਜਾਇਜ਼ ਟੀਚੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਰਮਨ ਜ਼ਰੂਰਤ ਟੈਸਟ ਇੱਕ ਘੱਟ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਉਪਾਅ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਰਾਬਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੈ, ਓਕਸ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪਾਅ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

59. ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਧੁਨਿਕ ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜ ਕੇਸ (ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ) ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਨੁਪਾਤਤਾ ਉੱਤੇ ਅਹਰੋਨ ਬਰਾਕ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਕਿਤਾਬ 1.5 ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀਏ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਡਾ. ਏ. ਕੇ. ਸੀਕਰੀ, ਜੇ. ਨੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀਹੈਃ

“ 60 ..... ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰਹੋਃ

(2) ਅਜਿਹੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਉਪਾਅ ਤਰਕਪੂਰਨ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ।

(iii) ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਾਅ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਬਦਲਵੇਂ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(iv) ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਸਹੀ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਉੱਤੇ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ "ਸੰਤੁਲਨ")। ” "

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

60. ਮਾਡਰਨ ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜ ਕੇਸ (ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ) ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।
ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਰਟੀਕਲ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਬਸਟਰੈਕਟ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨਨਃ

" 65. ਅਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਝਿਜਕ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਇੱਥੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਆਰਟੀਕਲ 19 ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ

ਇਸ ਦੇ ਖੰਡ (6) ਦੇ ਨਾਲ ਖੰਡ (1) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀ ਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੀਕਰਨ "ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀ" ਇੱਕ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 19 ਦੇ ਖੰਡ (1) ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪ-ਖੰਡ ਦੁਆਰਾ ਗਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੰਡ (2) ਤੋਂ (6) ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੀਕਰਨ " ਵਾਜਬ "ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਨੰਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀਮਾ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਈ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜੋ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਾਜਬ ਹੋਣ ਲਈ, ਪਾਬੰਦੀ ਦਾ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ (ਦੇਖੋ ਪੀ. ਪੀ. ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜਜ਼ ਬਨਾਮ. ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (1982) 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਐੱਫ. 33)। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ
ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਅਮੂਰਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਉੱਤੇ (ਮੁਹੰਮਦ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇਖੋ। ਹਨੀਫ ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਬਨਾਮ. ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1958 ਐੱਸ. ਸੀ. ਜੀ. 731)।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

61. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਰਮਨ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਾਡਰਨ ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜ ਕੇਸ (ਸੁਪਰ) ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ[ਕਿ]ਃ

" 63. ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ, ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸਹੀ ਸੰਤੁਲਨ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਮਾਪਦੰਡ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਉੱਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ। ਇੱਥੇ "ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ" ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਹੈ
ਸਹੀ ਮਾਪਦੰਡ. ਇਸ ਨੂੰ ਤਿੱਖੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੱਸਣ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸੀਮਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਹੈ ਅਨੁਪਾਤਕ. ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਨੁਪਾਤਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇ ਇਹ ਇੱਕ ਸਹੀ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਉਪਾਅ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਅ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।
64. ਇਸ ਲਈ ਜੋ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ

ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਤੋਲਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਅਨੁਪਾਤਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਭਾਵ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

62. ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁਝ ਵਿਦਵਾਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਬਰਟ ਅਲੈਕਸੀ 16 ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਪੜਾਅ ਦੀ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਉੱਤੇ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਡੇਵਿਡ ਬਿਲਚਿਟਸ ਵਰਗੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪਾਈਆਂ।

63. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਬਿਲਚਿਟਸ ਦੋਵਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਰਮਨ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਓਕਸ ਟੈਸਟ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਸਾਰੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾ ਕੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਲਬਧ ਵਿਕਲਪ ਬਰਾਬਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਕੁਚਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ "ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਟੈਸਟ" ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।
ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਬਿਲਚਿਟਸ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਟੈਸਟ ਦੀ ਇੱਕ ਮੱਧਮ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ਯੋਗ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਵਿਰੁੱਧ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਮਿਆਰ. ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ " ਐਸੋਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਤਰਕ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਾਲ ਮਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੀ ਦਰਮਿਆਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਤਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 18 ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਚਾਰ ਪੜਾਵੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈਹੈਹੈ:

(ਐੱਮ. ਐੱਨ. 1) ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਸੰਭਵ ਵਿਕਲਪਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਵਿਵਹਾਰਕਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣਾ;
(ਐੱਮ. ਐੱਨ. 2) ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰੀ ਉਪਾਅ, ਐੱਮ. ਐੱਨ. 1 ਵਿੱਚ ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਉਪਾਅ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਵਾਸਤਵਿਕ ਅਤੇ ਸਾਰਥਕ ਢੰਗ ਨਾਲ;

(ਐੱਮ. ਐੱਨ. 3) ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਉਪਾਅ ਅਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ (ਐੱਮ. ਐੱਨ. 2 ਵਿੱਚ ਪਛਾਣੇ ਗਏ) ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ

ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਲਗਭਗ ਪ੍ਰਭਾਵ; ਅਤੇ

(ਐੱਮ. ਐੱਨ. 4) ਐੱਮ. ਐੱਨ. 2 ਅਤੇ ਐੱਮ. ਐੱਨ. 3 ਦੀਆਂ ਲੱਭਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮਾਪ ਅਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮੁੱਚੀ ਤੁਲਨਾ (ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਨ ਅਭਿਆਸ) ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਰਕਾਰੀ ਉਪਾਅ ਸਾਰੇ ਸੰਭਵ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੈ। ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ('ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਹਿੱਸਾ')

65. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਮਝਦਾਰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਟੈਸਟ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਜੀ ਸੰਪੂਰਨ ਬਣਨ ਜਾਂ ਘੱਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਬਿਲਚਿਟਸ, ਉਪਰੋਕਤ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਤੱਥਵਾਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਕੈਨੀਕਲ, ਬਲਕਿ ਆਦਰਸ਼ ਅਤੇ ਗੁਣਾਤਮਕ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ

66. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਡਾ. ਸੀਕਰੀ, ਜੇ., ਕੇ. ਐੱਸ. ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ) ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2019) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 1 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਕੇ. ਐੱਸ. ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ (ਆਧਾਰ 5 ਜੇ.)") ਨੇ ਮਾਡਰਨ ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜ ਕੇਸ (ਸੁਪਰ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੈਸਟ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜੋ ਜਰਮਨ ਟੈਸਟ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਅਤੇ ਬਿਲਚਿਟਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੀ ਟੈਸਟਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ:

" 157. ਮਾਡਰਨ ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜ ਐਂਡ ਰਿਸਰਚ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ [ਮਾਡਰਨ ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜ ਐਂਡ ਰਿਸਰਚ ਸੈਂਟਰ . ਐੱਮ. ਪੀ. ਦੀ ਸਥਿਤੀ (2016) 7 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 353], ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਚਾਰ ਉਪ-ਹਿੱਸਿਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਹਨ

( ) ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪਾਅ ਦਾ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਟੀਚਾ (ਜਾਇਜ਼ ਟੀਚਾ ਪੜਾਅ) ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਅ) ਇਹ ਇਸ ਟੀਚੇ (ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਜਾਂ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਪੜਾਅ) ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਸਾਧਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

( ) ਕੋਈ ਘੱਟ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਪਰ ਬਰਾਬਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਕਲਪ (ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਪੜਾਅ) ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

(ਡੀ) ਮਾਪ ਦਾ ਸਹੀ ਧਾਰਕ (ਸੰਤੁਲਨ ਪੜਾਅ) ਉੱਤੇ ਅਸੰਗਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

158. ਇਸ ਨੂੰ ਕੇ. ਐੱਸ. ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ [ਕੇ. ਐੱਸ.] ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ ਵੀ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, (2017) 10 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 1] ਵੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਦੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ

ਪੜਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ਕ, ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਜ਼ ਟੀਚਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਪਛਾੜਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜੀ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤਕ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਰਮਨ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ ਉਸੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਧੇਰੇ ਸੂਖਮ ਪਹੁੰਚ ਨਾਲ ਸੰਜਮਿਤ ਹੈ। ਬਿਲਚਿਟਸ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਹ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜਰਮਨ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੈ।ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪਹੁੰਚ. ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੜਾਅ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਡਰਨ ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜ ਐਂਡ ਰਿਸਰਚ ਸੈਂਟਰ [ਮਾਡਰਨ ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜ ਐਂਡ ਰਿਸਰਚ ਸੈਂਟਰ ਰਾਜ ਐਮ. ਪੀ., (2016) 7 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 353] ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ, ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤਰੀਕਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।ਗਾਬਿਲਚਿਟਸ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਪਹੁੰਚ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

67. ਡਾ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ., ਕੇ. ਐੱਸ. ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ ਵਿੱਚ (ਆਧਾਰ-5 ਜੇ.) ਸੀ (ਸੁਪ੍ਰਾ) ਨੇ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਦੇ ਟੈਸਟ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਚੋਃ

"1288. ਕੇ. ਐੱਸ. ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [ਕੇ. ਐੱਸ. ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ. ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2017) 10 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 1], ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ (ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.) ਨੇ ਚਾਰ ਜੱਜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਨਿੱਜਤਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਦਾ ਟੈਸਟ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀਃ (ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਪੀ. 509, ਪੈਰਾ 325)

> " 325. ..... ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਨਿੱਜਤਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਉੱਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ। ਆਰਟੀਕਲ 21 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜਤਾ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ, ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਆਰਟੀਕਲ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਘੁਸਪੈਠ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (i) ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ; (ii) ਜ਼ਰੂਰਤ, ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਅਤੇ (iii) ਅਨੁਪਾਤਤਾ ਜੋ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੰਬੰਧ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਸਾਧਨ ਤੀਜਾ ਸਿਧਾਂਤ [(iii) ਉੱਪਰ] ਅਨੁਪਾਤਤਾ ਦੇ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਨੁਪਾਤਤਾ ਦੇ ਟੈਸਟ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਕ ਉਪਾਅ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤ ਹੈ। ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਘੱਟ ਘੁਸਪੈਠ ਹੈ ਇਹ ਉਪਾਅ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਕਿਸੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਉੱਤੇ ਘੁਸਪੈਠ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਸ ਲਾਭ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਅਨੁਪਾਤਕ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਅਤੇ ਮੂਲ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਜੇ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ, ਜੇ. ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਚਾਰ-ਪੱਖੀ ਟੈਸਟ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ: ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਪੀ. 632, ਪੈਰਾ 638

"(i) ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ;

(ii) ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਜਮਹੂਰੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(iii) ਅਜਿਹੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਹੱਦ ਅਨੁਪਾਤਕ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਲਈ;

(iv) ਅਜਿਹੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਗਰੰਟੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

68. ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਧਾਰ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ, ਡਾ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ., ਕੇ. ਐੱਸ. ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ (ਆਧਾਰ-5 ਜੇ.) ਵਿੱਚ ਕੇਸ (ਉੱਪਰ), ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਡੇਟਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਆਃ

" 1324 . ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਯਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਉੱਭਰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈਃ 1324.1 . ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਰਾਜ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

1324.2 . ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ਤਾ-ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪਾਅ ਜੋ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਦੀ ਹੋਂਦ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਉਪਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੰਬੰਧ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ;

1324.3 ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਾਅ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੋਂ ਵੱਧ;

1324.4 . ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਸਿਰਫ ਜਾਇਜ਼ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ; ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ; ਅਤੇ

1324.5 . ਰਾਜ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿਤ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰਨ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਬਦਸਲੂਕੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਿੱਜਤਾ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਗਰੰਟੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ; ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਕਿ ਡੇਟਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਡੇਟਾ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹਰ ਸਮੇਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਡੇਟਾ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਡਾਟਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਵੇਕ "।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

69. ਇਹ ਅਨੁਪਾਤਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤਤਾ ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਤੁਲਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਾਧਨ ਹੈ। ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੰਤੁਲਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ।

70. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਹੀ, ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਅ ਦਾ ਸੰਭਵ ਈ ਟੀਚਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਟੀਚਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਾਅ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਕਲਪਿਕ ਵਿਧੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਅ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਅ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਉੱਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਿਰਫ਼ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪਾਬੰਦੀ ਵਾਲੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ

ਸਮੱਗਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

71. ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਦਾਇਰਾ, ਖੇਤਰੀ ਅਤੇ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਉੱਭਰਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

72. ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਪੇਖਿਕ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਜੋ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਜੋ ਉਚਿਤ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਨੁਪਾਤਹੀਣ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਲਈ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਖੇਤਰੀ ਹੱਦ, ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਪੜਾਅ, ਫੌਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਅਜਿਹੇ ਸੀ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਉਪਾਅ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਤਿਕੋਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਚਿਤਤਾ, ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਤੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਉਪਾਅ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

73. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਕਵੋਕ ਵਿੰਗ ਹੈਂਗ ਅਤੇ ਓਰਸ ਵਿੱਚ ਹਾਂਗਕਾਂਗ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵੀ. ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ, [2019] ਐੱਚ. ਕੇ. ਸੀ. ਐੱਫ. ਆਈ. 2820 ਟੂ. ਡੀ. ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਂਗਕਾਂਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ "ਐਂਟੀ-ਮਾਸਕ" ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਗੈਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਉੱਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਨੁਪਾਤਕ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰੇ ਹਨ।

74. ਅਨੁਪਾਤ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਨੂੰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

75. ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੱਕ ਚੋਣਵੀਂ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹਰ ਵਾਰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮੁਫ਼ਤ ਪਾਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਮੁਕੰਮਲ ਰੋਕ/ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

76. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸਿਰਫ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਐਚ 872 ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਬਹੁਪੱਖੀ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੋਝ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਕਲਪਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ' ਤੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਬੋਝ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। 77. ਦੇ ਆਮ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦਾਇਰੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਅਨੁਪਾਤ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ, ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 19 (2) ਤਹਿਤ ਇਸ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚਰਚਾ, ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਐੱਫ. ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਬੰਦ

78. ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੂਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ, ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਪਹਿਲੂ ਵੱਲ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

79. ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਧੀਨ ਠੋਸ ਨਿਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਪਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਨਿਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਨੇ ਮੂਲ ਨਿਆਂ ਦੀ ਜਗਵੇਦੀ ਉੱਤੇ ਬਲੀਦਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਨਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੇਨਕਾ ਗਾਂਧੀ ਬਨਾਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (1978) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 248 ਅਤੇ ਕੇ. ਐਸ. ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ (ਗੋਪਨੀਯਤਾ-9 ਜੇ.) ਕੇਸ (ਉੱਪਰ)।

80. 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਵਿਧੀ ਇੰਟਰਨੈੱਟ, ਦੁੱਗਣਾ ਹੈਃ ਹੈ ਪਹਿਲਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੈ, ਜੋ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸੂਚਨਾ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਐਕਟ, 2000, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973 ਅਤੇ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਉਪਲਬਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਉਸੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖਾਂਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਾਂਗੇ।

81. ਸੂਚਨਾ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਐਕਟ, 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਏ ਨੂੰ ਅਨੁਰਾਧਾ ਭਸੀਨ ਬਨਾਮ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੂਚਨਾ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ (ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ) ਜਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ) ਨਿਯਮ, 2009 ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼੍ਰੇਆ ਸਿੰਘਲ ਮਾਮਲੇ (ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦਾ ਖੇਤਰ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਐਚ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਨੂੰ ਸੀਮਤ/ਬਲੌਕ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ ਇੰਟਰਨੈਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ।

ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ 'ਏ "ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

82. 2017 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਉਪਾਅ ਇਸ ਵਿੱਚ ਫੜੇ ਗਏ ਖਤਰੇ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ। 2015 ਵਿੱਚ, ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਹਾਈ ਬੀ ਕੋਰਟ, ਗੌਰਵ ਸੁਰੇਸ਼ਭਾਈ ਵਿਆਸ ਬਨਾਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ। ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਗੁਜਰਾਤ ਨੇ 2015 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਪੀ. ਆਈ. ਐੱਲ.) ਨੰਬਰ 191 ਵਿੱਚ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੋਬਾਈਲ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਿਤੀ 15.09.2015 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ, ਸੀ ਧਾਰਾ 144, Cr.P.C ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ

" 9 ..... [ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 144 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਰੋਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਧਾਰਾ 69 ਏ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 144 ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਪਲੱਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 2016 ਦੇ ਐਸ. ਐਲ. ਪੀ. (ਸੀ) ਨੰਬਰ 601 ਦੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 11.02.2016 ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

83. ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਤਹਿਤ ਐੱਫ ਸਸਪੈਂਸ਼ਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਨਾਲ 2017 ਤੋਂ ਸਥਿਤੀ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ। ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ, ਰਾਜ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਮੇਤ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। 84. ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੁਝ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਜੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਨਿਯਮ 2 ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ

" 2. (1) ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ

ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਇੰਚਾਰਜ ਸਰਕਾਰ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਰੱਥ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ)ਅਥਾਰਟੀ), ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਕੱਤਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦਾ ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ, ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ**ਵੇ**ਃ

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼, ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ**ਰਗਾ**ਃ

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਟੈਲੀਕਾਮ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

(2) ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਦੇਸ਼ ਅਗਲੇ ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਨ ਤੱਕ ਸਬੰਧਤ ਸਮੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(3) ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਤਹਿਤ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਥਿਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਇਸੈਂਸ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਸੰਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰੈਂਕ ਅਤੇ ਢੰਗ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ

(4) ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨਗੇ। ਹਰੇਕ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਸੇਵਾ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਨੋਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ।

(5) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਜੋ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਇੱਕ ਸਮੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗੀ।

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ, ਅਰਥਾਤ**ਤ**ਃ

(ਅ) ਸਕੱਤਰ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯਾਦਗਾਰੀ ਇੰਚਾਰਜ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਮਲੇ-ਮੈਂਬਰ; (ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਕੱਤਰ (ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ)-ਮੈਂਬਰ।

(6) ਸਮੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਜਨਤਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਪੰਜ ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ।

85. ਨਿਯਮ 2 (1) ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਮ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਪ-ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਝ "ਅਟੱਲ" ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੋ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 2 (1) ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇੱਥੇ ਬਹੁਤ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਾਂਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ "ਅਟੱਲ" ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਮ ਵਿਧੀ ਦੇ ਉਲਟ, ਜੋ ਕਿ ਸਮਰੱਥ ਜੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ "ਅਟੱਲ" ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਚੌਵੀ ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ, ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਐਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

86. ਨਿਯਮ 2 (2) ਵੀ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਯਮ 2 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਰ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ 'ਬੀ' ਤਰਕ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ, ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਵੀ ਵਧਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਪਾਅ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 2 (1) ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ " ਅਣਚਾਹੇ ਹਾਲਾਤ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੀ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

87. ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ

ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਵੇਗਾ।ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤਾਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਆਦਿ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਇਹ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਸਪੈਂਸ਼ਨ ਈ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹਾਲਤਾਂ ਕਾਰਨ ਸਸਪੈਂਸ਼ਨ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। 88. ਨਿਯਮ 2 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਜੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਕੰਮਕਾਜੀ ਐੱਫ ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਮੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਬਣਤਰ ਨਿਯਮ 2 (5) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜ ਲਈ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸਮੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਨਿਯਮ 2 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ' ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 2 (6) ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਾਂਚ ਹੈ। ਨਿਯਮ 2 (6) ਸਬੰਧਤ ਸਮੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਪੰਜ ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਨਤੀਜੇ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਮੁੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ। , ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (2)।

89. ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਹ ਆਖਰੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।ਧਾਰਾ 5 (2), ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ, ਅਨੁਰਾਧਾ ਭਸੀਨ ਬਨਾਮ ਲਈ ਬਹੁਤ ਚੁਕਵਾਂ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਏ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 5 (2), ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰਹੈਹੈਃ

" 5. ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਤਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਅਤੇ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ

XXX

(2) ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੇ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ, ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸੰਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸੰਦੇਸ਼, ਜੋ ਕਿਸੇ ਡੀ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਰਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਸੰਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

90. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਹੁਕਮ ਚੰਦ ਸ਼ਿਆਮ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1976) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 128, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਚਾਰ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

> 13.ਧਾਰਾ 5 (1) ਜੇਕਰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ/ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਿਰਵਿਘਨ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ/ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇੱਕ "ਜਨਤਕ" ਦੀ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਸੱਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕਦਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਰਜ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜੋ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ, ਐਚ 878 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਐਮਰਜੈਂਸੀ. ਜਨਤਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਭਾਗ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਵਾਕੰਸ਼ 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਘਟਨਾ' ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ" ਵਾਕਾਂਸ਼ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਰੰਗ ਲੈਂਦੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਪ-ਭਾਗ (2) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਅੱਗੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ "ਜਨਤਕ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਇੱਕ ਹੈ ਜੋ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ, ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸੰਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਤਹਿਤ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਏ ਤਿਆਰ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

91. ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਪੀਪਲਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਫਾਰ ਸਿਵਲ ਲਿਬਰਟੀਜ਼ (ਪੀ. ਯੂ. ਸੀ. ਐੱਲ.) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (1997) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 301, ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੋਨ ਟੈਪਿੰਗ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ:

" 29. ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਹੈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿਲਚਸਪੀ. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ (1) ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ, (2) ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, (3) ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸੰਬੰਧ, (4) ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਜਾਂ (5) ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪੰਜ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਥਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

92. ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਉੱਭਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ "ਜਨਤਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ" ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜਾਂ "ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ" ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ "ਜਨਤਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ" ਵਾਕੰਸ਼ ਨੂੰ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਕੰਸ਼ ਦੇ ਅਰਥ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ "ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ" ਵਾਕੰਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੁਕਮ ਚੰਦ ਸ਼ਿਆਮ ਲਾਲ ਕੇਸ (ਉੱਪਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) ਅੱਗੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਜਨਤਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ" ਦਾ ਦਾਇਰਾ "ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ, ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸੰਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸੀ ਆਰਡਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ" ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

93. 'ਐਮਰਜੈਂਸੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਥ ਹਨ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਨੂੰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਕਿਸਮ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਜਨਤਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਜੋਖਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੇਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਜਨਤਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ' ਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ' ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਯੂਰਪੀਅਨ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 15 ਵਿੱਚ ਵੀ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ - " ਯੁੱਧ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 'ਜਨਤਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ' ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੇਸ-ਦਰ-ਕੇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।
94. ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (2) ਦੀ ਦੂਜੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ, ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸੰਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਆਦੇਸ਼

ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 'ਜ਼ਰੂਰਤ' ਅਤੇ 'ਸਹੂਲਤ' ਸ਼ਬਦ ਉਹਨਾਂ ਪੜਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਲੰਘਣ ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਜੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਅ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਟੇਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਾਰਕਾਂ ਦਾ ਉਚਿਤ ਸੰਤੁਲਨ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਐਚ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਤਿਕੋਣੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਬੰਦੀਆਂ।

95. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਰਿੰਦਾ ਗਰੋਵਰ, ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਭਾਵ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੰਦੇਸ਼. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਵੱਖਰੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੈੱਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ।

ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (2) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੈੱਸ' ਤੇ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਸੀ ਨਾਲ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ

96. ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਥਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੈ ਕਿ ਮੂਲ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਉਹੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਚੁਕਵੀਂ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਮੁਫ਼ਤ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ। [ਦੇਖੋ ਬੀ. ਕੇ. ਸ੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ, (1987) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 658]

97. ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਧਿਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਏਗੀ, ਜੇ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਵਿਧੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਬੇਅਸਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ

226 ਜਾਂ ਹੋਰ ਚੁਕਵੇਂ ਮੰਚ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

98. ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਹੁਕਮ ਚੰਦ ਸ਼ਿਆਮ ਲਾਲ ਕੇਸ (ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਜੀ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾਹੈਃ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰਹੈਃ "

18. ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਐਮੋਡ (ਐੱਸ. ਆਈ. ਸੀ.) ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਕ ਸਖਤ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਹ ਵੱਡੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜੋ ਇੰਨੀ ਵਿਆਪਕ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

99. ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਵਿਆਪਕ ਮੁਅੱਤਲੀ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਇੱਕ ਸਖਤ ਉਪਾਅ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ 'ਅਟੱਲ' ਹੋਵੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਘੱਟ ਘੁਸਪੈਠ ਵਾਲੇ ਉਪਾਅ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅੰਤਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

100. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੁਅੱਤਲੀ ਡੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ "ਅਸਥਾਈ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਆਦ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਘਾਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਤੱਕ ਕੁੱਝ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਨਤੀਜੇ। ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀਆਂ

ਗਈਆਂ ਜੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਸਥਾਈ ਹਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

101. ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ' ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਅੱਠ ਆਦੇਸ਼ ਹਨ ਜੋ ਐਚ 882 ਰੱਸਾਡੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਏ. ਚਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੁਸ਼ਟੀ ਆਦੇਸ਼ ਹਨ, ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚਾਰ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

102. ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਦੇਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ' ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਗਾਤਾਰ ਇਸ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹਾਲੇ ਵੀ ਖਤਰੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ। ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਪਾਅ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਮਾਪ. ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਆਦੇਸ਼ ਲਾਗੂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਹੜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਏ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਖਦਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਢਾਲਿਆ ਹੈ।

<u>ਜੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ **144** ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ।</u>

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਬਚਾਉਂਦੀ; ਅਸਹਿਮਤੀ ਅਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ; ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚਮਕਦੀ ਹੈ।

103. ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਤੱਥ ਜੋ 04.08.2019 ਉੱਤੇ ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰੁਕਾਵਟ, ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਜਾਂ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਏਗੀ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰੇਗੀ, ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੱਕੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ

104. ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਸਥਿਰ ਇਤਿਹਾਸ, ਬਾਹਰੀ ਹਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਭਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ, ਨਾਪਾਕ ਹੈ। ਵੱਖਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਏ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਭੜਕਾਊ ਬਿਆਨ ਨੇ ਇੱਕ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਧਾਰਾ 144, Cr.P.C ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

105. ਇਹ ਦਲੀਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ

" 144. ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕੀ ਖਤਰੇ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। — (1) ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਉਪ-ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਪੱਖ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਥਾਮ ਜਾਂ ਸੀ ਤੇਜ਼ ਉਪਾਅ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਦੇ ਪਦਾਰਥਕ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 134 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਐਕਟ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਧੀਨ ਕੁਝ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਆਦੇਸ਼ ਲੈਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ

(3) ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਜਾਂ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਿਸ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਜਾਂ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
(4) ਇਸ ਧਾਰਾ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ, ਸਿਹਤ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂ ਦੰਗਿਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇ।

(5) ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜਾ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੁਖੀ, ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪੂਰਵ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ।
(6) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(7) ਜਿੱਥੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ। ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ; ਅਤੇ ਜੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰੇਗਾ।

106. ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਤੰਤਰ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰਾਜ। ਇਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜੋ "ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ" ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ "ਅਤੇ ਉਪ-ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ" ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਜਾਂ ਖਤਰੇ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲਿਆਂ "ਉੱਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ "ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਈ ਜਾਂ ਫੜੇ ਗਏ ਖਤਰੇ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ" ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

107. ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਰੋਕਥਾਮ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਚੀਜ਼ਾਂ. ਪਰ ਇਹ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। - ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂਚ, ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੋਧਣਾ/ਰੱਦ ਕਰਨਾ।

108. ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਹੇਠਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਡੂੰਘੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

- ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ:ਧਾਰਾ 144, Cr.P.C ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ (ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ) ਦੀ ਰਾਏ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ:

I. ਇਸ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਹੈ।ਪ੍ਰਬੰਧ ਭਾਵ ਆਦੇਸ਼ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਅਨੁਰਾਧਾ ਭਸੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗਣਾ ਜਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ, ਸਿਹਤ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ

II. ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਥਾਮ ਜਾਂ ਤੇਜ਼ ਇਲਾਜ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ। ਵਾਕੰਸ਼ "ਰਾਏ" ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਏ ਬੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਾਰੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(ਅ) ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ:ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕਿਸੇ ਰਾਏ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਆਰਡਰ ਇੱਕ ਕੰਬਲ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ "ਪਦਾਰਥਕ ਤੱਥਾਂ" ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। "ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ" ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 144 ਸੀਆਰਪੀਸੀ, ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨਾਲ ਤੋਲਿਆ।

(ਸ) ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸੰਚਾਰ:ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਧਾਰਾ 134, ਸੀਆਰਪੀਸੀ., ਭਾਵ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਵਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ. ਸਿਰਫ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਹਾਲਾਤ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕਪਾਸੜ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਡੀ) ਆਰਡਰ ਦੀ ਮਿਆਦ:ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਥਾਈ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 144 ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ, ਸਿਹਤ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਦੰਗਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 144 ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਲਈ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸੀਮਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਸੀਮਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਣ।

(ਹ) ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਂਦੇ ਜਾਂ ਸੋਧਦੇ ਸਮੇਂ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ:ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 144 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸੋਧ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ, ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹ

109. ਧਾਰਾ 144, Cr.P.C. ਕਈਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਾਂਗੇ। 1898 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 144 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਾਬੂਲਾਲ ਪਰਾਟੇ ਕੇਸ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਆਈ ਸੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਇਕੱਠ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ।

144 , Cr.P.C ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ: ਕਿ ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਬੀ. ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਸਿਰਫ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰੁਕਾਵਟ ਅਤੇ ਤੰਗ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਇੱਕ ਅਸੀਮਤ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸੀ. ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਇਹ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਗਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੈ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ। ਡੀ. ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਦੋਂ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਖ਼ਤਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ "ਸੰਭਾਵਨਾ" ਜਾਂ "ਰੁਝਾਨ" ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਖ਼ਤਰੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਥਾਮ ਹੈ।

ਈ. ਭਾਵੇਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਏ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਵਰਗ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਲਈ ਜਨਤਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਧਾਰਾ 144 (4), ਬੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਜਾਂ ਸੋਧ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਫ. ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਕੇ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਫੈਸਲਾ ਆ ਗਿਆ।

ਜੀ. ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸੋਧ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਇੰਨੀਆਂ ਵਿਆਪਕ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ

ਐਚ. ਜੇ ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 144, Cr.P.C ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

110. 1898 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 144 (6) ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।144 , ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਣਮਿਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ, ਗੈਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਜੋਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ 'ਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਧੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ, ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਆਦ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

111. ਮਧੂ ਲਿਮਏ ਮਾਮਲੇ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਬਾਬੂਲਾਲ ਪਰਾਤੇ ਜੀ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 144 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 144 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਧਾਰਾ 144 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ' ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 144, ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀਹੈਃ

(ਏ.) ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਕਪਾਸੜ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, "ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਅਚਾਨਕ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਕਾਫ਼ੀ ਗੰਭੀਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ"।

(ਅ) ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾਹੈਃ

24. ਧਾਰਾ 144 ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਾਰ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਤਤਕਾਲਤਾ, ਕੁਝ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਿਲਕੁਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀ ਇਵਨ ਐਕਸ ਪਾਰਟ ਵੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਚਾਨਕ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਕਾਫ਼ੀ ਗੰਭੀਰ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੱਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਵਹਿਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਆਮ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ

ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ, ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਹੱਦ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਨਿਆਂਇਕ ਪੜਤਾਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਆਮ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 144, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਸਬੂਤ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ:.....

ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ, ਦੰਗੇ ਅਤੇ ਝਗੜੇ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਗਾੜਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ, ਸਿਹਤ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ..... ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਵਰਗ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਨੁਕਤਾ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀਆਂ ਗੜਬੜਾਂ ਦੇ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹੈ ਜੋ ਦੂਜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਆਗਿਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਕਾਫ਼ੀ ਗੰਭੀਰ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ)

112. ਫਿਰ, ਮੁਹੰਮਦ ਵਿੱਚ। ਗੁਲਾਮ ਅੱਬਾਸ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ. ਇਬਰਾਹਿਮ, (1978) 1 ਐਚ ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 226, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਨੁਰਾਧਾ ਭਸੀਨ ਬਨਾਮ. ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 144, ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ:

" 3. ..... ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਉਤੇਜਿਤ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਵਿਵਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਧਾਰਾ 144 ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

5 ..... ਜੇਕਰ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਜਾਂ ਉੱਥੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਧਾਰਾ 144 ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਚ 'ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਡੀ. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਜਾਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਉੱਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ 144, Cr.P.C ਤਹਿਤ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

113. ਗੁਲਾਮ ਅੱਬਾਸ ਬਨਾਮ. ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, (1982) 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਈ. 71, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 144, Cr.P.C ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ

ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ

" 27. ਧਾਰਾ 144 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਾਰ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਫੌਰੀਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖ ਕੇ ਜਨਤਕ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵਿਗਾੜਾਂ, ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਅਤੇ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਾ ਹੈ।ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਕੰਮ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਕਤੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਲਈ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਚ 890 ਵਿ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਥਾਮ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ..... ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।ਗਲਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਬਜਾਏ ਗਲਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨਾ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿ ਜੋ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਸੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣਾ ਵਧੇਰੇ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਰੋਕਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨਗੇ।

33 ..... ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਹੋਰ ਉਪਾਅ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਨਾਹੀ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਾਪ ". (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

114. ਦੁਬਾਰਾ, ਆਚਾਰੀਆ ਜਗਦੀਸ਼ਵਰਾਨੰਦ ਅਵਧੂਤ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ। ਕਾਮਰ. ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ, ਕਲਕੱਤਾ, (1983) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 522, ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਬੈਂਚ ਈ ਨੇ ਗੁਲਾਮ ਅੱਬਾਸ ਕੇਸ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 144, Cr.P.C ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਸ਼ੰਕੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਪਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 144, Cr.P.C ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੁਹਰਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ

" 16. ਉਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਦੁਹਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ

107 ਜਾਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਵਾਦ ਉਠਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ, ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 144 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

115. ਰਾਮਲੀਲਾ ਮੈਦਾਨ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, (2012) 5 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 1 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 144, ਅਤੇ ਐਚ ਹਾਲਤਾਂ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

116. ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਧਾਰਾ 144 ਤਹਿਤ ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸਥਿਤੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਉਮੀਦ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਰੋਕਥਾਮ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।ਆਰਡਰ. ਬਾਬੂਲਾਲ ਪਰਾਟੇ ਮਾਮਲੇ (ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉੱਥੇ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਖਤਰੇ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ

" 25. ਧਾਰਾ 144 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕੁੱਝ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੈਸਟ ਸਿਰਫ਼ "ਸੰਭਾਵਨਾ" ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। " ਰੁਝਾਨ ". ਸੈਕਸ਼ਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਥਾਮ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਆਦਿ ਲਈ ਖਤਰੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉੱਥੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੌਜੂਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਦੋਂ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਖ਼ਤਰੇ ਦਾ ਖ਼ਦਸ਼ਾ ਹੋਵੇ।

117. ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸੈਟਲਡ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ।

118. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਜ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਆਪਕ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਜਾਂ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 144, Cr.P.C ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਏ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸਾਡਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਚਾਰਾਂ, ਜਾਇਜ਼ ਪ੍ਰਗਟਾਵਿਆਂ ਅਤੇ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਾਰਾ 144 ਦੀ ਮੰਗ ਦਾ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ

ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਭੜਕਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਖਤਰੇ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 144, Cr.P.C ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਿਰਫ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਜੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰੁਕਾਵਟ ਅਤੇ ਤੰਗ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 144, Cr.P.C ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਦਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸਮੇਤ ਕਾਫ਼ੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।

119. ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ 'ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ' 'ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ' ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਕੁਚਿਤ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ 'ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ' ਦੀ ਮੰਗ ਧਾਰਾ 144, ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਕੁਚਿਤ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਏਗੀ।

120. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਰਾਮ ਮਨੋਹਰ ਲੋਹੀਆ ਬਨਾਮ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ 'ਬੀ "ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1966 ਐਸ. ਸੀ. 740, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ "ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ" ਅਤੇ "ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ" ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ

> " 55. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ "ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ" ਇਸ ਅਦਾਲਤ (ਪਹਿਲਾਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ) ਨੂੰ ਵਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ"ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ" ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਗੰਭੀਰਤਾ, "ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ" ਵੀ "ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ" ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੇ ਵਿਗਾੜਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਚੱਕਰਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਚੱਕਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਗਲਾ ਚੱਕਰ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਚੱਕਰ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਆਸਾਨ ਹੈ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਕਿ ਕੋਈ ਐਕਟ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਐਕਟ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। "ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ" ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਧਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਈ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।
>
> (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

121. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ, ਜੋ ਕਿ ਗੜਬੜੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਬੈਂਚ-ਮਧੂ ਲਿਮਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ (ਉੱਪਰ) ਇਸ ਬਾਰੇ ਅੱਗੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ

ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀ. ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ:

" 24. ਧਾਰਾ 144 ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਾਰ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਤਤਕਾਲਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਕੁੱਝ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚੋ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਕਪਾਸੜ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਅਚਾਨਕ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਕਾਫ਼ੀ ਗੰਭੀਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੱਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਵਹਿਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਆਮ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਅੱਗੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਦੂਜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣਾ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਖੁਦ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਗੰਭੀਰ ਅਨੁਪਾਤ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਾਮਲਾ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

122. ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਰਾਮਲੀਲਾ ਮੈਦਾਨ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ (ਉੱਪਰ) "ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ" ਅਤੇ "ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ" ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਸੀ:

" 44. "ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ" ਅਤੇ "ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ" ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਠੀਕ ਹੈ**,** ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। "ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ" ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਘੁਸਪੈਠ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਕਿ "ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ" ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਡੀ ਸਮਾਜਿਕ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। . . . 45. ਇਸ ਫਰਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 144 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਉਪ-ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਾਸ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਤੇਜ਼ ਉਪਾਅ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 144-ਏ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਜੋ ਖੁਦ ਐਕਟ 25 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

2005 [ਐਡੀ. : ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕੋਡ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2005।] , ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਲੂਸ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰ ਲਿਜਾਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਅਭਿਆਸ ਜਾਂ

ਸਮੂਹਕ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਜਾਂ ਆਯੋਜਨ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਲਈ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਵਾਹ. .....

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

123. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, 'ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ', 'ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ' ਅਤੇ 'ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ' ਵੱਖਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਪਦੰਡ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਦੋ ਪਰਿਵਾਰ ਸਿੰਚਾਈ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਝਗੜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੋ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਝਗੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਥਿਤੀ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ।
ਵੱਖਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਸਟ੍ਰੇਟਜੈਕੇਟ ਫਾਰਮੂਲਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ; ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।
124. ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ' ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਫੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਧੂ ਲਿਮਏ ਮਾਮਲੇ (ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ) ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ ਕਿ, ਕਈ ਵਾਰ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ F ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਨਃ

> " 27 ..... ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਆਮ ਆਦੇਸ਼ ਉਦੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਹੋਵੇ। ਉਹਨਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਜੋਖਮਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਏ.
> ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਮ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਕਾਰਵਾਈ ਬਹੁਤ ਆਮ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਚੁਕਵੇਂ ਉਪਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ। "

125. ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ 'ਏ' ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ. ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ/ਕਥਿਤ ਖਤਰੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 144, (ਆਈ. ਡੀ. 1) ਦੇ

ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਮਲੀਲਾ ਮੈਦਾਨ ਘਟਨਾ ਮਾਮਲੇ (ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਬੀ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਕਥਿਤ ਖਤਰੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇ ਅਤੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹਮਲਾਵਰ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਏ। ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

" 39. ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਹੱਕ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹੱਕ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਸੰਤੁਲਨ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਕਰਤੱਵ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਉੱਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਜਾਂ ਅਸੰਗਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੱਕ ਦਾ ਅਸਲ ਸਰੋਤ ਕਰਤੱਵ ਹੈ।

58. ਜੰਗਲਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਲੋੜੀਂਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਥਾਮ ਜਾਂ ਤੇਜ਼ ਇਲਾਜ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਹੱਤਤਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਲੋੜੀਂਦੇ/ਵਿਚਾਰਸ਼ੀਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਵਾਜਬ, ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹਮਲਾਵਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੰਜਮ ਵਾਜਬ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸੰਜਮ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਿਤੀ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਜਾਂ ਤਾਂ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉੱਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਫਰਜ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਖਤਰੇ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਅਸਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਲਝਣ ਵਾਲੀ, ਕਾਲਪਨਿਕ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਤ ਸੰਭਾਵਨਾ। (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

126. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਮਾਡਰਨ ਜੀ ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜ ਕੇਸ (ਉੱਪਰ) ਅਤੇ ਕੇ. ਐੱਸ. ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ (ਆਧਾਰ-5 ਜੇ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ। ਕੇਸ (ਸੁਪ੍ਰਾ), ਜਿਸ ਨੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ, ਧਾਰਾ 144, Cr.P.C ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

127. ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ 144, ਐਚ 896 ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇੱਕ ਸਨਮਾਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਦਾਰਥਕ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਧਾਰਾ 370 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਅਟਕਲਾਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਇਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸਨ ਹਾਲਾਤ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਮਨ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ

ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੈਠ ਸਕਦੀ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਬਦਨੀਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

128. ਉਪਰੋਕਤ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੈ ਰਾਮਲੀਲਾ ਮੈਦਾਨ ਘਟਨਾ ਦੇ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਅੰਸ਼ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ (ਉੱਪਰ):

> " 56. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 144 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸਿੱਧਾ ਨਤੀਜਾ ਹ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਪਦਾਰਥਕ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਉੱਤੇ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ, ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਲਿਖਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਪ੍ਰਵੀਨ ਭਾਈ ਤੋਗੜੀਆ ਵਿੱਚ [(2004) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 684: 2004 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 1387], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤ, ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।ਚਿੰਤਤ. ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉੱਥੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਆਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਗਲਤ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਵਿਚਾਰ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਅਪਵਾਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਨਿਯਮ।

129. ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਨਤੀਜੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਨਰਲ. ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਜੇਕਰ ਅਸਥਾਈ ਅਤੇ ਘੋੜਸਵਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਗੰਭੀਰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੇ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ। ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਢੁਕਵੇਂ ਮੰਚ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਸਕੇ। ਪਰ, ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਧਨ ਅਪਾਹਜ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਜੇ ਆਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਤਰਕਹੀਣ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਸੂਚਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਬਾਬੂਲਾਲ ਪਰਾਟੇ (ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਲਿਖਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਉੱਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਾਏ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਪਦਾਰਥਕ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ:

" 9. ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸੀ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕੁੱਝ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਖੁਦ ਇਹ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਥਾਮ ਜਾਂ ਤੇਜ਼ ਉਪਾਅ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪਦਾਰਥਕ ਤੱਥ ਦੱਸਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ ਅੱਗੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

130. ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁੱਦੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਦੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 144 ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਵੇਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਅੱਤਵਾਦ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਜੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤਤਾ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ।

131. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੈਠ ਸਕਦੀ ਜਾਂ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਚ 898 ਵਿੱਚ ਕਰਨਾਟਕ ਦਾ ਰਾਜ ਡਾ. ਪ੍ਰਵੀਨ ਭਾਈ ਥੋਗਾਡੀਆ, (2004) 4 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 684, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 144, Cr.P.C ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ

" 6. ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਉਹ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਨ। ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ। ..... ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਜਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਨਾਲ ਫਿਰਕੂ ਵੈਰ ਅਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੁਝਾਨ ਪੈਰ ਜਮਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਮਨਾਹੀ ਦੇ

ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

7 ..... ਜੇ ਉਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੀਟਿੰਗ ਜਾਂ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜਾਂ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਕੁਝ ਪੇਟੈਂਟ ਜਾਂ ਲੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਟਰੈਕ ਰਿਕਾਰਡ ਲਈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੁਰੰਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਫ਼ਾਇਦੇ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਘਾਤਕ ਖਤਰਨਾਕ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਤੁਰੰਤ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਿਆ ਨਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਸਮਾਜਿਕ ਹਿੱਤਾਂ, ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਵਾਜਬ ਅਧੀਨ ਰੱਖਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਮੂਲ-ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਕੁੱਝ ਅਜਿਹੀ ਗੰਭੀਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਕੋਰਸ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਹ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਸੰਭਾਵਿਤ ਖਤਰੇ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸੂਚਿਤ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਖਤਰੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਨੂੰਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਦਾਰਥਕ ਤੱਥ ਦੱਸਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਪੜਤਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸੱਦੇ 'ਸੀ' ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਤੱਥ ਹਨ।

133. ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਬਲਕਿ ਇਹ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਰੋਕਥਾਮ/ਉਪਚਾਰਕ ਉਪਾਅ ਡੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ, ਖੇਤਰੀਤਾ ਦੀ ਹੱਦ, ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਮਿਆਦ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਜਾਂ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜੋ

ਰੋਕਥਾਮ/ਉਪਚਾਰਕ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਅਥਾਰਟੀ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਖੇਤਰੀ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਥ੍ਰੈਸ਼ਹੋਲਡ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ' ਤੇ ਵੱਧ ਹੈ।

134. ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਨ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ, ਜੋ ਕਿ ਪਦਾਰਥਕ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਉਪਾਅ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਹੀ ਤਰਕ ਜੋੜਦਾ ਹੈ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ। ਯੰਤਰਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। 135. ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, 26.11.2019 'ਤੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਕੁਝ ਖਾਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗੁਪਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਅਤੇ ਗੁਪਤਤਾ. ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੀ ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਰੁਖ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਐੱਚ 900 ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਗਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ; ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਹੈ।

136. ਦੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਉਪਾਅ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਬੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਨਿਰਪੱਖ, ਢੁਕਵਾਂ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਆਦੇਸ਼ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਚੁੱਪ ਹੈ, ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਧੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਸਥਿਤੀ ਵੇਖੋ ਬਿਹਾਰ ਬਨਾਮ. ਕਮਲਾ ਕਾਂਤ ਮਿਸ਼ਰਾ, (1969) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 337]। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਰਾਜ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਧਾਰਾ 144 (5), Cr.P.C ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਸਕਣ।

137. ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਬਦਨੀਤੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਜ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਡੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ-ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਅੱਤਵਾਦ, ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਘੁਸਪੈਠ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁੱਦਿਆਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਭੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ, ਈ ਲਈ ਜੀਵਨ,

ਅੰਗਾਂ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਉਪਰੋਕਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

138. ਹਾਲਾਂਕਿ 27.09.2019 ਉੱਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਰਚੁਅਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਕਾਦਮਿਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਅਸੀਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਐੱਫ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਕੇਸ ਸਿਰਫ਼ ਅਤੀਤ ਜਾਂ ਸਾਬਕਾ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜੋ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਵੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

139. ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਕੋਈ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਕੁਝ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਥਿਤੀ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਜੇ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਜ ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ, ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਧਾਰਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

140. ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ ਬੀ 144, Cr.P.C 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦੇ[illegible]ਹਾਂ:

II. ਧਾਰਾ 144, Cr.P.C ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਏ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।
III. ਧਾਰਾ 144, Cr.P.C ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਤੱਥ ਦੱਸੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।ਤੱਥ, ਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ। ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਵੇਗਾ।

IV. ਧਾਰਾ 144, ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਘੁਸਪੈਠ ਵਾਲਾ ਉਪਾਅ।
ਧਾਰਾ 144, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਐੱਚ. ਪ੍ਰੈੱਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ

141. ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ (ਸੀ) 2019 ਦੇ ਨੰਬਰ 1031 ਨੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆਹੈਃ

13. 2019 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 1031 ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ 10-08-2019 ਉੱਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਖ਼ਬਾਰ "ਕਸ਼ਮੀਰ ਟਾਈਮਜ਼" ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੰਪਾਦਕ, ਜੋ ਇਹ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੋ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਜੰਮੂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸ੍ਰੀਨਗਰ ਤੋਂ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਖ਼ਬਾਰ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 1954 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਚਾਰ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 1962 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਅਤੇ ਸਰਕੂਲੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਟਾਈਮਜ਼ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਖ਼ਬਾਰ ਹੈ।

14. 04-08-2019 ਉੱਤੇ, ਦਿਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ, ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਨੈੱਟਵਰਕ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਲੈਂਡਲਾਈਨ ਫੋਨ ਸਭ ਕੁਝ ਸਨ।
ਕਸ਼ਮੀਰ ਘਾਟੀ ਅਤੇ ਜੰਮੂ ਦੇ ਕੁਝ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਲੱਦਾਖ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਘਾਟੀ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਸਮੀ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਲੋਕ ਸੰਚਾਰ ਬਲੈਕਹੋਲ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਬਲੈਕਆਊਟ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਗਏ ਸਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਖ਼ਬਰਾਂ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ, ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਅਪਾਹਜ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਪ੍ਰਸਾਰ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵੈੱਬ ਪੋਰਟਲ ਅਤੇ ਨਿਊਜ਼ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

15. ਆਈ. ਡੀ. 1 ਦੀ ਸਵੇਰ ਤੋਂ, ਭਾਰੀ ਫੌਜੀ ਮੌਜੂਦਗੀ, ਬੈਰੀਕੇਡ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸੰਚਾਰ ਸੰਪਰਕਾਂ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਨਾਲ, ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਸਲ ਕਰਫ਼ਿਊ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਸੰਵਿਧਾਨ (ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ) ਆਦੇਸ਼, 2019 'ਤੇ, ਸੀ. ਓ. 272 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 370 (1) ਦੁਆਰਾ ਨਿਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਧਾਰਾ 367 (4) ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 05-08-2019 ਉੱਤੇ ਵੀ, ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਬਿੱਲ, 2019 ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 06-08-2019 ਉੱਤੇ, ਇਹ ਬਿੱਲ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 09-08-2019 ਉੱਤੇ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਗਜ਼ਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਡੀ. 09-08-2019 ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2019 31 ਅਕਤੂਬਰ, 2019 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਸੰਘ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਰਾਜਖੇਤਰ। ਇਹ ਸਭ ਉਦੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਚੁੱਪ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
16. ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਕਸ਼ਮੀਰ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸ੍ਰੀਨਗਰ ਸੰਸਕਰਣ 05-08-2019 ਉੱਤੇ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 06-08-2019 ਤੋਂ 11-

10-2019 ਤੱਕ, ਇੱਕ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਵਾਦੀ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖ਼ਬਰਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਰਵਿਘਨ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਬਲੈਕਆਊਟ ਸਮੇਤ ਅਨ੍ਹੇਵਾਹ ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਵਾਜਾਈ ਉੱਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਖ਼ਤ ਰੋਕਾਂ ਕਾਰਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੇਸ਼ੇ ਅਤੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਅਤੇ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ। ਆਈ. ਡੀ. 1 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅੱਜ ਵੀ ਸਖ਼ਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ (ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਐੱਸ. ਐੱਮ. ਐੱਸ. ਸੇਵਾਵਾਂ 115 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦ ਹਨ) ਕਾਰਨ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕੱਟੀ ਹੋਈ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਵਾਂ ਪੋਰਟਲ/ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਅੱਜ ਤੱਕ ਬੰਦ ਹੈ।

142. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੈੱਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੈ। ਪ੍ਰੈੱਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਮਹੂਰੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਪ੍ਰੈੱਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਕੇਸ ਚੈਨਿੰਗ ਅਰਨੋਲਡ ਵੀ. ਸਮਰਾਟ, (1914) 16 ਬੋਮ ਐੱਲ. ਆਰ. 544, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ:

" 36. ਪੱਤਰਕਾਰ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਇੱਕ ਆਮ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ਾ ਜੋ ਵੀ ਲੰਬਾ ਹੋਵੇ, ਪੱਤਰਕਾਰ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਈ ਆਲੋਚਨਾਵਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਓਨੀ ਹੀ ਵਿਆਪਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲੋਂ ਵਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। "

144 (ਉੱਪਰ), ਸਕਲ ਪੇਪਰਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, [1962] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 842 ਨੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰੈੱਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

145. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ, ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ (ਸੀ) 2019 ਦਾ ਨੰਬਰ 1031, ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੈੱਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰੈੱਸ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਰ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਸੰਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 144, ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ। ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਘਾਟੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੈੱਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

146. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੈੱਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (1) (ਏ) ਤਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧੁਨਿਕ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਜਮਹੂਰੀ ਸਮਾਜ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਜਾਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋ

ਸਕਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਥਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਾਰਦੀ ਹੈ।

147. ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਠੰਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਫ਼ੀ ਤਾਜ਼ਾ ਸੰਕਲਪ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਪਤਾ ਵੀਮਨ ਬਨਾਮ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੱਪਗਰੇਫ, 344 ਯੂ. ਐੱਸ. 183. ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਠੰਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ ਠੋਸ ਦਲੀਲ ਤੱਕ। ਸੁਤੰਤਰ ਭਾਸ਼ਣ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਗ. ਉਪਰੋਕਤ ਈ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜੋ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਬੋਝ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਠੰਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਦਲੀਲ, ਜੇ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇੱਕ "ਸਵੈ-ਘੋਸ਼ਣਾ ਸਾਧਨ" ਹੋਵੇਗਾ। 148. ਠੰਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਐੱਫ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸੁਭਾਅ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਠੰਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਹਿਲੀ ਸੋਧ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਫਰੈਡਰਿਕ ਸ਼ਾਉਰ ਦਾ ਕੰਮ ਪਹਿਲੀ ਸੋਧ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਮੁੱਢਲੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। 22 ਇਹ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਡੈਨੀਅਲ ਜੀ. ਜੇ. ਸੋਲੋਵ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਇੱਕ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਵਿੱਚ ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇ. ਐੱਸ. ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ (ਗੋਪਨੀਯਤਾ-9 ਜੇ.) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। (ਉੱਪਰ).

149. ਸਾਨੂੰ ਇੱਥੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਰੇਖਾਵਾਂ ਖਿੱਚਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਨਿਯਮ 22 ਫਰੈਡਰਿਕ ਸ਼ਾਉਰ, ਡਰ, ਜੋਖਮ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਸੋਧ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈਃ ਹ ੈ ਿ ਚ ਿ ਲੰਗਐਚ (1978) ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤਤਾ ਲਾਭ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਲਈ ਰਾਹ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਏ. ਕੇ. ਗੋਪਾਲਨ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ 'ਸਿੱਧੇ ਪ੍ਰਭਾਵ' ਦਾ ਟੈਸਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1950 ਐਸ. ਸੀ. 27, ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰੁਸਤਮ ਕਾਵਾਸਜੀ ਸੀ. ਕੂਪਰ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਚੌੜਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ, 1970 (1) ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 248, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 'ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਨਤੀਜੇ' ਦੀ ਪਰਖ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਠੰਢਾ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹੇਠਾਂ, ਅਸੀਂ ਠੰਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਸਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਮਿਆਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡਦੇ ਹਾਂ।

150. 'ਠੰਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਿਧਾਂਤ' ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ੰਕਾਵਾਦ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੋੜ ਉੱਤੇ, ਅਸੀਂ ਲੇਅਰਡ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਟੈਂਟਮ, 408 ਯੂ. ਐੱਸ. 1

(1972), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਈ-ਚਿਲਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਨਾਗਰਿਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾਃ

ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ "।

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਸਨ

ਗ਼ੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰੈੱਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉੱਤੇ ਭਿਆਨਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਜਾਂ ਕੁੱਝ ਅਜਿਹਾ ਕਹਿਣਾ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਟਕਲਾਂ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਜੋ ਜੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਨਤੀਜਾ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। [ਕਲੈਪਰ ਬਨਾਮ ਐਮਨੈਸਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ, ਯੂ. ਐੱਸ. ਏ., 568 ਯੂ. ਐੱਸ. 113 (2013) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿਓ]

151. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਠੰਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਭਵ ਟੈਸਟ ਹੈ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਨੁਕਸਾਨ. ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ-ਕੰਮ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕੀ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀਆਂ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਆਪਕ-ਅਧਾਰਤ ਸੁਭਾਅ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 06-08-2019 ਤੋਂ 11-10-2019 ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਖ਼ਬਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਠੰਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਸੇਵਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਵੀ ਅਖ਼ਬਾਰ ਸਨ ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਮਿਆਦ. ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸੀ ਨੇ ਹੁਣ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰੈੱਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡੈਮੋਕਲਸ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈੱਸ ਉੱਤੇ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਟਕਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

I. ਸਿੱਟਾ

152. ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂਃ

ਏ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਰਾਜ/ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 144, Cr.P.C ਅਤੇ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਲਾਗੂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ

ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਇੰਟਰਨੈੱਟ, ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਢੁਕਵੇਂ ਫੋਰਮ ਅੱਗੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ।

ਬੀ. ਅਸੀਂ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ।ਅਨੁਛੇਦ 19 (1) (ਏ) ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 19 (1) (ਜੀ) ਅਧੀਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੁਰੱਖਿਆ। ਅਜਿਹੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (2) ਅਤੇ (6) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਸੀ. ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਮੁਅੱਤਲੀ (ਜਨਤਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ) ਨਿਯਮ, 2017 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਅੱਤਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਅਸਥਾਈ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਡੀ. ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਈ. ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਥੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।
ਐੱਫ. ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮ ਨਾ ਤਾਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਨਿਯਮ 2 (5) ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਸੱਤ ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ 2 (6) ਅਧੀਨ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ।

ਐਚ. ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਨਵੇਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
I. ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ/ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ, ਸਥਾਨਕ/ਸੀਮਤ ਈ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਤੁਰੰਤ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ, ਜਿੱਥੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੁਰੰਤ ਬਹਾਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜੇ. ਧਾਰਾ 144, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ, ਉਪਚਾਰਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਉੱਥੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੌਜੂਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਦੋਂ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਖ਼ਤਰੇ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖ਼ਤਰਾ "ਐਮਰਜੈਂਸੀ" ਦੀ

ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰੁਕਾਵਟ ਅਤੇ ਤੰਗ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕੇ. ਧਾਰਾ 144, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਏ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। 1 . ਧਾਰਾ 144, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਤੱਥ ਦੱਸੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸ਼ਕਤੀ ਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਵੇਗਾ।

ਐਮ. ਧਾਰਾ 144, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦਾ ਕਰਤੱਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ।

ਐਨ. ਧਾਰਾ 144, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਤਹਿਤ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਓ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਰਾਜ/ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ 144, ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

153. ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਰੀਆਂ ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra
Advocate